

Biokultúra

A MAGYAR BOKULTÚRA SZÖVETSÉG SZAKFOLYÓIRATA

- Magyarország Legszebb Birtoka 2022: Szápári Ökofarm
- Magyarország legszebb precíziós gazdálkodó birtoka 2022: Szakmári Gabona Kft.
- Bemutatjuk a Simai méhészetet
- Méhészet és bioméz-termelés
- Mikor metsszünk a gyümölcsösben?
- Első magyar tulajdonú akkreditált vetőmag laboratórium
- Helyzetkép az ökológiai vetőmagokról

BARÁTSÁGBAN A TERMÉSZETTEL, AZ EMBERREL

TISZTELT PARTNERÜNK!

A BioFach a világ legnagyobb bio élelmiszeripari és mezőgazdasági szakkiállítás. Az idei Biofach kiállításon első alkalommal az új termékcsaládunk, a Grana Antico sütőkeverékeink németországi forgalmazójával, a berlini Bakery Team-mel együtt jelentünk meg egy közös standon. Szintén első alkalommal kaptunk helyet a 7. számú csarnokban, amely a német csarnok, és évek óta a legforgalmasabbnak számít – itt találhatóak a legpatinásabb és a legnagyobb múltra visszatekintő bio cégek.

Annak ellenére, hogy a gazdasági válság következményeként az idei kiállításon jelentősen kevesebb a kiállítók és a látogatók száma az előző évekhez képest, standunknál állandó volt az érdeklődés. Nem utolsó sorban azért, mert a sütőkeverékeinkből helyben sült kenyereinkből kóstoltatunk folyamatosan.

Nagy a sikere a termékeinknek: a finom illatok sokakat csábítanak standunkhoz és mindenkinek ízlenek a helyben sült alkotásaink.

Megköszönjük a termelő partnereinknek, hogy az általuk termelt kiváló minőségű tönkölynek és alakornak köszönhetően megalkothattuk azt a terméket, amely előtt méltán nagy jövő áll.

Merre tovább biogazdálkodás?

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a nürnbergi Biofach alkalmából 2023 februárjában megjelent a FIBL és az IFOAM gondozásában a biogazdálkodás világstatisztikája, amely 2021-ig tekinti át annak fejlődését, adatait, a tendenciákat.

A jelentés a bio szektor optimizmusát sugározza, növekedés szinte minden területen, a termeléstől kezdve, az állattenyésztésen át a feldolgozásig, fogyasztásig; szinte mindenhol jelentősen nőtt a biogazdálkodásba vont területek aránya, az Európai Unióban a legjobban.

Minden békeszerető embernek fáj a háború, az emberveszteség leginkább, és sajnos a Kárpátalján élő magyarság fiataljait is feláldozzák ebben az esztelen háborúban. A háború mindent tönkretesz, elágazó hatásai az élelmiszergazdaságot, benne a biogazdaságot is sújtják.

A világstatisztika 2021-ig készült, és bizony ez az utolsó békeév volt, amely még értelemszerűen nem tükrözi, tükrözheti a háború hatásait és az elhibázott szankciók miatti energiaár növekedésből adódóan kevesebb jut az élelmiszerre, különösen az igényes – ezért drágább – élelmekre.

A mi termelőink nagyon erősen érzik a biopiac stagnálását és esetenként bizony a visszaesését is; lecsökkent a biotermékek árelőnye a szokványos terményekkel szemben, néha szinte teljesen el is tűnt.

Még az évek óta állandó vevők is – akik leginkább Svájcban és az EU régebbi tagállamaiból kerülnek ki – bizony alig vásárolnak, készletezni nem nagyon mernek, óvatosak, csak a fogyás esetén igénylik az újabb tételeket. Különösen azok a termelők vannak nehéz helyzetben, akiknek a termékeik a szokványos piacon kis arányban szerepelnek, ilyen a tönköly, a tönke, az alakor.

Ezeket túl a biotermékek európai piacára jellemző, hogy a fogyasztók saját országaik termékeit részesítik előnyben, így a más államok, főként, ahol a biotermék belső fogyasztása alacsony, különösen nehéz helyzetbe kerülnek; és sajnos Magyarország ezek közé tartozik.

Nagyon kellene a belföldi fogyasztás; Németország a napokban jelentette be, hogy az állam lesz a közeljövő legnagyobb bio vásárlója, mint a közétkeztetés finanszírozója: amiből van bio, abból azt fogják – főként – a gyermekek asztalára tenni.

A magyar biogazda sokszorososan megszenvedti ezt a háborút. Az üzemanyag méregdrága, az input anyagok áremelkedése erőteljes, a piac meg pang.

Abban bízhatunk, hogy Magyarországnak megint igaza lesz és ha eljön a béke, akkor a világ rendje helyreáll; de addig is ki kell bírni.

Ezért is égető szükség lenne a megítélt támogatásokra, amelyek kifizetése érdekében a Magyar Biokultúra Szövetség az agrártárca asztalára le is tette javaslatát arra az új támogatási rendszerre, amely 2023-2027 között soha nem látott mértékű forrást juttat a vidéknek, az agráriumnak.

Biztosak vagyunk abban, hogy a biogazdálkodás a jövő, mellette kitartani a lehető legjobb döntés!

Czeller Gábor elnök – Dr. Roszik Péter alelnök
Magyar Biokultúra Szövetség

IMPRESSZUM

Biokultúra

A Magyar Biokultúra Szövetség szakfolyóirata

Lapgazda: Magyar Biokultúra Szövetség
1132 Budapest,
Visegrádi u. 53. III/1.
www.biokultura.org

Kiadó: Biokontroll Hungária
Nonprofit Kft.
1112 Budapest,
Oroszveg lejtő 16.
www.biokontroll.hu

Felelős kiadó: dr. Roszík Péter

Lapmenedzser: Pásztai Viktória

Terjesztés: megrendelés postai úton
a kiadótól

SZERKESZTŐSÉG

Alapító

főszerkesztő: Seléndy Szabolcs

Főszerkesztő: dr. Roszík Péter

Telefon/fax: 06-1/336-1123

E-mail: info@biokontroll.hu

A szerkesztő-
bizottság dr. Roszík Péter (elnök)
tagjai: Pásztai Viktória

Tördelő-
szerkesztő: Mihalec Hedvig

Nyomda: Pethő Kft.

ELŐFIZETÉS ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

Cím: Biokontroll Hungária
Nonprofit Kft.

Telefon: 06-1/336-1123

E-mail: info@biokontroll.hu

Előfizetési

díjak: 1 szám: 1 000 Ft
Fél év: 3 000 Ft
Egy év: 5 500 Ft

Megjelenés: Egy évben hat lapszám jelenik meg.
A kiadó fenntartja a jogot össze-
vont lapszámok megjelentetésére.

Hirdetés-
szervező: Pásztai Viktória

Telefon: 06-30/619-6926

E-mail: pasztai.viktoria@biokontroll.hu

Minden jog fenntartva! A lapból értesülések
átvenni csak a Biokultúrára való hivatkozással
lehet. Az újságban hirdetett anyagok, eljárások
ökológiai gazdálkodásban való alkalmazható-
ságáért felelősséget vállalunk, a hirdetésekben,
szponzorált cikkekben közölt hatékonysági
adatokért azonban nem.

ISSN 0865-5189

Hulladékpapírból

újrahasznosítva

TARTALOMJEGYZÉK

RENDEZVÉNYEK, ESEMÉNYEK

Rendezvények, események itthon és a világban 5

EZ TÖRTÉNT, HÍREK

A Biovilág hírei 6

Gyászír 8

Búcsúzunk dr. Márai Gézától, a magyar bio mozgalom meghatározó személyiségétől 9

Búcsúzunk dr. Köhler Mihálytól 9

BIOGAZDÁLKODÁS

Magyarország Legszébb Birtoka 2022: Szápári Ökofarm 10

Magyarország legszebb precíziós gazdálkodó birtoka 2022-ben a Szakmári Gabona Kft. 14

Bódi Andrea bio dió ültetvénye 17

VETŐMAGTERMESZTÉS

Első magyar tulajdonú akkreditált vetőmag laboratórium 18

Helyzetkép az ökológiai vetőmagokról 21

MÉHÉSZET

Bemutatjuk a Simai Méhészetet 24

Méhészet és bioméz-termelés 26

GYÜMÖLCSTERMESZTÉS

Mikor metsszünk a gyümölcsösben? 28

A BOKONTROLL HUNGÁRIA NONPROFIT KFT. HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei 29

Az ökológiai gazdálkodásban felhasználhatónak tartott szerek, készítmények listája 30

CÍMLAPON:

A Szápári Ökofarm szarvasmarhái
(kapcsolódó cikk a 10. oldalon)

RENDEZVÉNYEK, ESEMÉNYEK ITTHON ÉS A VILÁGBAN

IDŐPONT	ESEMÉNY	HELYSZÍN (SZERVEZŐ, HONLAP)
Március 3-5.	BioCultura A Coruña	Spanyolország (www.biocultura.org)
Március 3-5.	Apimell Nemzetközi méhészeti-, méhészeti termékek és berendezések kiállítása és vására	Piacenza, Olaszország (www.apimell.it)
Március 10-12.	Bioculture Sevilla	Sevilla, Spanyolország, (www.biocultura.org)
Március 10-12.	Salon Zen & Bio	Angers, Franciaország (www.salon-zenetbio.com)
Március 7-10.	Foodex Japan – Foodex Organic	Tokió, Japán (www.jma.or.jp/foodex/en/)
Március 7-11.	Expo West 2023	Anaheim, Kalifornia, Amerikai Egyesült Államok (www.expowest.com)
Március 16-19.	MednatExpo	Lausanne, Svájc (www.mednatexpo.ch)
Március 17-19.	Agroecología Expo Agro Orgánico Chile 2023	Nuble, Chile (www.aochile.com)
Március 17-20.	Salon Vivre Autrement	Franciaország (www.salon-vivreautrement.com)
Március 19-21.	ProWein	Düsseldorf, Németország (www.prowein.com)
Március 22-23.	Terra Eco	Spanyolország (www.terraeco.es/)
Március 24-26.	GardenExpo	Budapest, Sportaréna (www.gardenexpo.hu)
Március 30-31.	CHFA NOW Konferencia	Vancouver, Kanada (www.chfa.ca)
Március 31-április 2.	Salon Bio & Co	Besançon, Franciaország (www.salonbioeco.com)
Április 1-2.	CHFA NOW Szakkiállítás	Vancouver, Kanada (www.chfa.ca/en/Events/chfa-now)
Április 2.	Ost Bio	Lipcse, Németország (www.bioost.info)
Április 2-5.	Vinitaly, Vinitaly Bio	Verona, Olaszország (www.vinitaly.com)
Április 15.	Biokultúra Tudományos Nap	MOM Kulturális Központ, Budapest (www.biokultura.org)
Április 16.	West Bio	Düsseldorf, Németország (www.biowest.info)
Április 16-17.	Európai Natúr és Ökológiai Termékek Kiállítása	London, Egyesült Királyság (www.naturalproducts.co.uk)
Április 17-20.	Salón Gourmets	Madrid, Spanyolország (www.gourmets.net)

BioCultura A Coruña (2023. március 3-5.)

A rendezvény Spanyolország legnagyobb biotermék és ökoturisztikai vására. Több mint 200 kiállítót fog össze, akik a bioélelmiszer-ágazat, az ökoturizmus, az ökológiai kozmetikumok, a fenntartható divat, az egészséges otthon, a jólét, az ökoéletmód, a kézművesség és a civil szervezetek iránt elkötelezettek. A kiállítással párhuzamosan több mint 150 eseményt tartanak és a vásáron résztvevők száma várhatóan meghaladja a 13 000 látogatót.

Apimell Nemzetközi méhészeti-, méhészeti termékek és berendezések kiállítása és vására (2023. március 3-5.)

Az APIMELL a legnagyobb méhészeti kiállítás 1983 óta. Éves rendezvény azok számára, akik a méhtenyésztéshez és -kezeléshez, valamint a kaptárhoz kapcsolódó termékek előállításához, feldolgozásához és csomagolásához szükséges összes műszaki és működési megoldást fel kívánják térképezni.

Bioculture Sevilla (2023. március 10-12.)

A BioCultura Sevilla a legnagyobb ökológiai termék és felelős fogyasztók vására Sevillában, a Palacio de Exposiciones y Congresos – FIBES-ben kerül megrendezésre. A kiállításon 200 kiállító vesz részt a bioélelmiszerek, az ökológiai kozmetikumok, a fenntartható divat, az egészséges otthon, a jólét, az ökoéletmód, a felelős turizmus és a kézművesség témájában.

Foodex Japan – Foodex Organic (2023. március 7-10.)

A világszínvonalú rendezvény az élelmiszerrel kapcsolatos társadalmi kérdésekre próbál választ találni, melyek napjainkban már nem csupán arról szólnak, hogy mit eszünk és iszunk. Eme kérdések megoldásában fontos szerepet játszik az úgynevezett

„Food Tech”. Fel kell gyorsítanunk az automatizálást a munkaerőhiány enyhítése és a termelékenység növelése érdekében, valamint meg kell újítani a hűtőtechnológiát is, hogy hozzájáruljunk a munkaerő-megtakarításhoz és az élelmiszer-veszteséghez, ami a fenntartható fejlesztési célok teljesítéséhez vezet. Emellett a gyorsan bővülő élelmiszerszállítás és a természeti környezet megóvását szolgáló alternatív anyagok kifejlesztésére is választ kaphatunk, ha ellátogatunk a rendezvényre.

MednatExpo (2023. március 16-19.)

Természetgyógyászati, egészséges táplálkozás fókuszú rendezvény, melynek célja, hogy olyan tapasztalatcserék és találkozók helyszíne legyen, ahol mindenki felfedezheti a természetes egészség, a jólét és a személyes fejlődés trendjeit.

ProWein (2023. március 19-21.)

Az egyetlen nemzetközi vásár, amely a teljes világpiacot lefedi, ennek megfelelően nemzetközilek a látogatók, akik kizárólag a szakma ínyencei. Az ellenőrzött beléptetés garantálja, hogy a ProWeinnél csak profik találkoznak. Hagyományosan itt minden az üzletről szól, a kezdeti beszélgetéstől az üzletkötésekig.

Terra Eco (2023. március 22-23.)

A rendezvény célja, hogy népszerűsítse és erősítse az ökológiai agrár- és élelmiszer ágazatot, valamint láthatóságot biztosítson és fellendítse a műszaki innovációkat minden bioágazatban. Az ökológiai szektorban tevékenységüket végző projektek, cégek bemutatására összpontosít, valamint elkötelezett a termelés értékének és az ökotermelés innovációjának láthatóvá tétele iránt.

Gyűjtötte és összeállította:

BALINÉ SELÉNDY ESZTER

A BIOVILÁG HÍREI

A biopiac tendenciáinak változása

Míg a koronavírus járvány a bioélelmiszerek piacán jelentős ugrást eredményezett az eladások tekintetében, addig a 2021 nyarától kezdődő energiaválság, majd az ezt követő inflációs emelkedések megváltoztatták a fogyasztók vásárlási preferenciáit. A Covid járvány idején az egészség volt az elérendő cél és szempont, mostanra a magasabb árfekvésű és jobb minőségű termékek nem élveznek előnyt az olcsóbban megvásárolható árucikkekhez képest.

A világ két vezető és legnagyobb biopiac, az Amerikai Egyesült Államok és az Európai Unió is óriási növekedési ütemet tapasztalt az elmúlt évek során. Kontinensünkön 2021-ben összesen 58,6 milliárd dollár értékben értékesítettek bio minősítésű élelmiszereket, mely a 2020-as évhez képest kiemelkedő, 12 százalékos növekedést jelent. A német, francia, osztrák, ír, görög, román és szlovák biopiacon szintén két-számjegyű emelkedést mértek. E kiváló eredmények alapján az Európai Unió ismét megelőzte az addig vezető szerepet betöltő Egyesült Államokat, ahol ebben az időszakban csupán két százalékos volt a növekedés mértéke, a bioélelmiszerek forgalma 57,5 milliárd dollár nagyságot ért el.

A tavalyi év során tapasztalható inflációs ugrás, a megnövekedett élelmiszer- és energiaárak hatása a bioélelmiszerek értékesítésében is megmutatkozott. Az első becslések alapján a biopiac mintegy öt százalékos csökkenést könyvelhet el, a bio élelmiszerek forgalma 50 milliárd dollár körül alakult. Mindezek ellenére az elemzők bíznak abban, hogy a csökkenő tendencia hamarosan ismét a növekedés irányába fordul, ezt segítik az uniós célkitűzések is.

Az ezredforduló óta megduplázódott az ökológiai területek aránya az Európai Unióban, 2022-ben mintegy 13,5 millió hektár állt ökológiai művelés alatt. Az unió tervei alapján 2030-ra a mezőgazdasági területek 25 százalékán folya organikus szempontok szerinti gazdálkodás. A válság jelenségei alapján azonban egyértelművé vált, hogy a fogyasztók nagy része trend követés miatt fogyaszt bio minőségű élelmiszereket, nem pedig szilárd elköteleződésből, ami azt jelenti, hogy az anyagi körülmények kedvezőtlen változása esetén a bioélelmiszerek helyett a konvencionális termékeket teszik kosarukba.

Forrás: <https://mezohir.hu>

50 éves lett Magyarország első nemzeti parkja

Ötven évvel ezelőtt, 1973-ban alakult meg Magyarország első nemzeti parkjaként a Hortobágyi Nemzeti Park. Az egyedülálló természeti értékeket őrző, eredetileg mintegy 52 ezer hektáros terület mára már 82 ezer hektár ölel fel. A teljes terület bioszféra rezervátum, továbbá az UNESCO világörökség része. Magában foglalja a Hortobágyot, valamint a Nagykunság jelentős részét.

Az úgynevezett Ramsari-egyezmény értelmében több mint hússzazer hektár a nemzetközileg számontartott vizes élőhelyek közé tartozik. Területén az elmúlt fél évszázadban kiemelt élőhely-helyreállítások történtek, megvalósult a Kunkápolnási-mocsár, az Egyek-Pusztakócsi mocsarak, illetve a zámi mocsár rekonstrukciója.

Az úgynevezett LIFE program keretén belül sor került számos szikes pusztá, mocsár és gyepterület rehabilitációjára is. A madárvédelem keretében a nemzeti park területén megszüntették a szabadvezetékeket, más megoldásokkal helyettesítve azt.

A Pusztai Állatpark a Kárpát-medencében őshonos magyar háziállat fajtákat, a Hortobágyi Vadaspark a pusztáról már eltűnt állatfajokat, például vadlovakat, őstulkokat mutat be. Az „Öreg”- tavakon gazdag madárvilág figyelhető meg. A nagy állatlétszámú gulyákat és nyájakat legeltető pásztorok hagyományos életmódja és tudása ma is a Hortobágy legfőbb értékei közé tartozik. Az élővilág, a természetes tájkép és a csillagos égbolt védelme érdekében a Nemzetközi Csillagoségbolt Szövetség (IDA) Európában harmadikként Csillagoségbolt-parkká nyilvánította a Hortobágyi Nemzeti Parkot is, mely az elérhető ökoturisztikai attrakciók és a környezeti nevelés egyik fontos elemét képezi.

A nemzeti park bekerült az UNESCO Csillagászat és Világörökség tematikus programjába is, a csillagos ég ismerete és a pásztortudomány kapcsolata révén. Idén, a jeles évforduló kapcsán a Hortobágyi Nemzeti Park számos érdekes programmal várja látogatóit, melyekről részletes információt a www.hortobagyinfo.hu internetes oldalon, illetve a közösségi médiában olvashatunk.

Forrás: <https://magyarmezogazdasag.hu>

Az ökológiai mezőgazdaság jelene és jövője Magyarországon

Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) a 2022-es esztendőre kihívásokkal, nehézségekkel teli, ámde eredményes évként tekint. Évértékelő összegzésük alapján megállapítható, hogy az ökológiai mezőgazdaság gyakorlati szerepe, fontossága a változó világ körülményei között is szilárd támpontot és tervezhető jövőt jelent. A 2022-es év elején készült el az úgynevezett Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért című agrárminisztériumi dokumentum, mely az ágazat 2022-2027 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési irányait határozza meg.

Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet tízéves kutatói, valamint magyarországi és nemzetközi öko-gazdálkodási szakmai tapasztalatával járult hozzá a dokumentum tartalmi összeállításához. A mezőgazdasági termelésen belül az ökológiai gazdálkodás kiemelten tudásintenzív szegmenst képvisel, ezért a közeljövőben számos képzési, tanácsadási és innovációs forrás lesz elérhető az Agrárminisztérium jóvoltából, a Közös Agrárpolitika keretein belül. Ezzel párhuzamosan fontos kiemelni, hogy az ökológiai termeléshez és átálláshoz az eddigieknél jóval több uniós és hazai forrás lesz elérhető a magyar gazdák számára is.

Az ÖMKi a hazai tudásátadásban kiemelkedő szerepet vállal, a fenntarthatósági fordulat elérését kutatási eredményeivel segíti. A korábbi évektől kezdődően tapasztalható klímaváltozás, a természetes élőhelyek csökkenése, a talajminőség romlása, a koronavírus járvány, a szomszédos országban zajló háborús konfliktus és energiaválság mind reflektorfénybe helyezik a biztonságos élelmiszerellátás jelentőségét, ezáltal a helyben, fenntartható termelési módszerekkel megteremtett egészséges élelmiszerek fontosságát. 2022-től az agrártámogatási rendszer is nagyobb mértékben támogatja az agroökológiai módszereken alapuló termelést. Az ökológiai gazdálkodásba bevont területek részaránya az elmúlt években dinamikus növekedést mutat, 2020-ban ez az érték 6,12 százalékot tett ki. A tavalyi év során indított ötéves öko támogatási programban mintegy 3500 nyertes gazdálkodót hirdettek, összesen több mint 150 000 hektár területtel. A szintetikus műtrágyák és növényvédő szerek, az üzemanyagok és a gáz árának nagymértékű emelkedése is egyre indokoltabbá teszi a gazdák számára az ökológiai módszerek felé való nyitást, ugyanis az ökológiai gazdálkodás ellenálló képessége sokkal nagyobb az említett meghatározó tényezőkkel szemben.

Az ÖMKi szakemberei a fenntarthatóság mellett a versenyképességet is kulcsfontosságú tényezőnek tartják, ezért kutatómunkájuk során a jövőálló mezőgazdaság megteremtését tartják szem előtt, úgy 2022-ben, mint az elkövetkező években is. A kutatóintézet az EU legfontosabb stratégiai projektjeiben egyre fontosabb szerepet tölt be, számos tevékenységük európai stratégiákban is kiemelkedő helyet foglal el. Az ÖMKi részvételi, On-farm kutatási hálózata fontos példaként említendő, 2022-ben már fennállásának tizedik évébe lépett.

Az ÖMKi az On-farm kutatások során több száz hazai gazdálkodó részvételével az ún. Élő Laboratórium módszerrel a gazdálkodók által fontosnak tartott problémákra adnak gyakorlatias, hatékony válaszokat. A kutatás-fejlesztésben aktívan részt vesznek a termékpálya szereplői, helyi gazdálkodók, termelők, feldolgozók és a szaktanácsadói oldal is. Az intézet

2022-ben ismertette a kétéves, országos, kisparcellás gabona fajtateszt legfrissebb eredményeit. A kutatás során ökológiai gazdálkodási körülmények között, szántóföldi kisparcellás kísérletekben tesztelték a biotermesztés számára ígéretes hazai és nemzetközi őszebúza- és tönkölyfajtákat, országosan hét helyszínen, összesen több mint 20 különböző fajttal.

A fogyasztók körében egyre népszerűbbek az ÖMKi bio paláncsom palántái is, amelyekből 2022-ben rekordmennyiségű, mintegy 26 000 fő fogyott el országos szinten. A palánták kiskereskedelmi forgalomban való elérhetőségével ráirányították a figyelmet a fenntartható mezőgazdaságra, az ökológiai gazdálkodás jelentőségére és a helyben megtermelt, hazai biotermékek fogyasztására, mellyel az egészségünkért és a környezetünkért egyaránt felelősséget vállalunk.

Dr. Drexler Dóra, az ÖMKi ügyvezetője szerint az agrárkutatás és -fejlesztés meghatározó irányvonalai alakításában és a hazai érdekek képviseletében egyre fontosabb szerepet játszanak, mind a hazai gazdák, mind a kutatásban résztvevők, mind a szakpolitika szereplői számára. A kutatóintézet a mostani, 2023-as esztendőben is tevékenysége közepontjába helyezi a gyakorlat-orientált kutatás-fejlesztést, a tudásátadást, az ökológiai termékpályák fejlesztését. „A jövő évtől azt várjuk, hogy új kutatásokkal, az eddigiek mellett agrárközgazdasági oldalról is jobb rálátást tudunk biztosítani a hazai biotermelésre és az arra való átállás gazdasági vonzataira. Célunk, hogy megerősödjön az öko szaktanácsadás, és bővüljön azoknak a gyakorlati oktatóanyagoknak a tárháza, amelyekkel támogatni tudjuk a bioművelést választó gazdálkodókat és hobbikertészeket.” – mondta el Dr. Drexler Dóra.

Forrás: www.biokutatas.hu

Megalakult a Természetpozitív Egyetemek Nemzetközi Szövetsége

A 2022 decemberében Montréalban tartott ENSZ biodiverzitási konferencián bejelentették a Nature Positive Universities Alliance (NPUA), azaz a Természetpozitív Egyetemek Szövetségének megalakulását. Az ENSZ Környezetvédelmi Programja alapján létrehozott szövetség a klímaváltozás hatásainak mérséklésének, a szénkibocsátás csökkentésének, az ökológiai sokféleség helyreállításának és megőrzésének feladatait tartja szem előtt.

Az alapító tagok között található hazánk egyetlen képviselőjeként a Soproni Egyetem is. A 117 egyetem részvételével létrejött szövetség tevékenységének fő célja, hogy a felsőoktatási szektor aktívan és eredményesen támogassa a természeti értékek és a biodiverzitás helyreállítását. A szövetség jelentőségét hangsúlyozza, hogy kezdeményezője a világ egyik leghíresebb felsőoktatási intézménye, az Oxfordi Egyetem. Tagjai között található a Cambridge-i Egyetem, a King's College, a UCLA vagy a UC Berkeley is. Az alapítást követően több mint negyyszáz további egyetem is csatlakozott.

A Természetpozitív Egyetemek Nemzetközi Szövetségének tagsági feltétele, hogy a csatlakozó intézmények nemcsak tudományos munkájukkal és társadalmi szerepvállalásukkal vállaljanak aktív szerepet a biodiverzitás helyreállításában, de saját működésüket is fenntarthatóvá tegyék. Az elsők között csatlakozó Soproni Egyetem már eddig is számos jelentős, példaértékű lépést tett a környezetvédelem és a fenntarthatóság gyakorlati megvalósítása felé. Ezek között említhetjük

a Magyarországon egyedülállónak tekinthető „Húségerdő” elnevezésű erdősítési programjukat, valamint az egyetemi kampuszként is működő Botanikus Kert átfogó fejlesztését.

Az egyetemen jelentős lépéseket tesz a karbonsemleges működés felé is, ennek eredményeként központi kampusza 2021-re teljesen karbonsemlegesen működik. Kiemelkedő eredménynek tekinthetjük, hogy napjainkra a Soproni Egyetemet egyre előkelőbb helyeken találhatjuk a mértékadó fenntarthatósági rangsorokban, világszinten a legjobb 20 százalékban szerepel. A tavalyi évben az egyetem egyetlen magyar felsőoktatási intézményként elnyerte a környezettudatos működési stratégiákat értékelő International Green Gown Awards (Nemzetközi Zöld Talár Díj) címet is. Az egyetem szintén alapító tagja a Magyar Egyetemek Fenntarthatósági Platformjának (MEFP), mely tavaly ősszel indult tizennégy hazai egyetem részvételével. *Forrás: www.agrotrend.hu*

Méhpusztulás és korai halálozás

A The Guardian egyik év eleji cikkében megjelent új kutatás becslései szerint a világon bekövetkező idő előtti humán elhalálozások egy százaléka, azaz mintegy félmillió haláleset a beporzók egyedszámának drámai csökkenésével egyenes kapcsolatba hozható. A mezőgazdasági termények háromnegyedének szükséges a beporzás, ám a rovarfajok egyedszámának csökkenéséből adódó nem megfelelő beporzás három-öt százalékos veszteséget eredményez a gyümölcs-, zöldség- és csonthéjasok termesztésében.

Általánosan ismert tény, hogy a szívbetegségek, a stroke, a cukorbeteg és egyes rákfajták miatti elhalálozások megelőzhetőek az egészséges táplálkozási szokások követésével. Azonban mivel a tudományos felmérések szerint a gyümölcsök, zöldségek és csonthéjasok fogyasztása jelentősen csökkent, ezért az említett tanulmányban résztvevő kutatók számszerűsíthető összefüggést állítottak fel a vadon élő beporzók pusztulásának emberi egészségre gyakorolt hatásai kapcsán. Megállapításukat a világban működő sok száz gazdaság adataira, a terméshozamokra, valamint az elfogyasztott élelmiszerekkel összefüggő egészségügyi veszélyek, valamint az élelmiszer világkereskedelem folyamatait nyomon követő számítógépes modell adataira alapozták.

A kutatás megállapításai szerint a beporzók pusztulása olyan mértékben befolyásolja az emberi egészséget, mint más kockázati tényezők, például a kábítószeres használata. A tanulmány egyik vezető szerzője, Samuel Myers, a Harvard Egyetem közegészségügyi karának munkatársa a lehetséges megoldást a beporzóbarát gyakorlatok követésében, a gazdaságok virágmenyiségének növelésében, a rovarirtószeres, legfőképpen a neonicotinoidok használatának mérséklésében, a mezőgazdasági területek környezetében lévő természetes élőhelyek fenntartásában és helyreállításában látja.

Forrás: <https://www.agrotrend.hu>

Franciaország: nehézségek a bio tej értékesítésében

A francia tejipar további kihívásokat jelentő fordulóponthoz érkezett a bio tej értékesítési lehetőségei kapcsán. A fogyasztás ütemének növekedése mostanra sajnos elmaradt a termelés növekedési ütemétől, így első alkalommal, a tavalyi év során már tapasztalható volt az eladások csökkenése. Szükszerű megoldásként a francia tejipari vállalatok az emitt keletkezett felesleget úgymond „leminősítik” és normál tejként kínálják eladásra. Számokban kifejezve ez azt jelenti, hogy a 2022-ben előállított mintegy 250 millió liter bio tej közel negyven százalékát nem bio jelöléssel hozták forgalomba, a csökkenésnek indult fogyasztói kereslet mintegy tíz százalékos visszaesésének köszönhetően.

Ez a tendencia több okra is visszavezethető. Egyrészt a tej kapcsán a „bio-divat”, a bio trend kifutóban, elmúlóban van, másfelől a kedvezőtlen gazdasági körülmények hatására a fogyasztók sok esetben az olcsóbb árfekvésű termékeket választják, mivel a bio minőségű élelmiszerek ára jelen körülmények között túl magasnak tekinthető.

A korábbi, 2015 és 2021 közötti, felfutóban lévő termelési és keresleti időszakban a megtermelt bio tej mennyisége a duplájára nőtt, 600 millió literrel 1,2 milliárd literre emelkedett. A francia tejipari szövetség tájékoztatása szerint azonban 2022 végéig még további 100 millió liter bio tej gyűlt össze, a globális élelmiszerpiac változásai következtében.

Mivel a bio élelmiszerek árai sok fogyasztó számára most túl magasak, s mivel ezért a kereskedelem megoldásként azt választotta, hogy a bio tejet nyomott áron, közel feléért kínálják a piacon, normál tejtermékként, tehát a bio minősítés elhagyása mellett, ezért ennek következményeként hosszú távon a bio gazdálkodók támogatása csökken, termelői költségeiket várhatóan nem tudják fedezni. Az állami és vagy felvásárlói oldalról nyújtott működési támogatások ellenére is már most sok termelő gondolkodik azon, hogy felhagy az ökológiai termelési módszerek követésével.

Forrás: <https://agraragazat.hu>

Válogatta és fordította: KISZELY KLÁRA

GYÁSZHÍR

Pár napja érkezett a szomorú hír, hogy a Magyar Biokultúra Szövetség jogelődjének a Biokultúra Egyesületnek volt főtikára **Ács Emőke Terézia** kertészmérnök életének 69. évében elhunyt.

Kiváló szakemberként hosszú időn át Márk Gergely rózsanevesítő mellett dolgozott a nagytéyi rózsakertben, és ebben az időszakában írta a „88 színes

oldal a rózsákról” könyvet, amely széles ismertséget hozott neki nem csak a szakmában, hanem az olvasóközönség előtt is.

Biokultúra főtikári munkája a '90-es évek elejére esett, amikor is rendkívül sokoldalú, sikeres munkát végzett rendezvények szervezésével, az Erdélyi túrák rendszeres résztvevőjeként, Biokultúra kiadványok tető alá hozásával. Határozott, körültekintő vezetése nagy támaszt nyújtott Seléndy Szabolcs elnöki munkájához, egyik legfőbb segítőtje volt. A sikeres főtikári munkájának egyetlen kislányának, Roszík Dóra Virágnak örömteli érkezése vetett véget.

A Biokultúrához, a bio mozgalomhoz végig hű maradt, a biokultúra rendezvényeken még az utóbbi években is szívesen vett részt. Emlékét a magyar bio közélet megőrzi.

Nyugodjon békében és a jó Isten fogadja őt magához.

Czeller Gábor

a Magyar Biokultúra Szövetség elnöke

Búcsúzunk dr. Márai Gézától, a magyar bio mozgalom meghatározó személyiségétől

Agyásjelentés a száraz tényeket tartalmazza, amely szerint: „Dr. Márai Géza Ágoston, aranydiplomás agrármérnök, címzetes egyetemi docens, a GATE (most: Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem, a szerk.) oktatója több évtizeden át, a Biokultúra Egyesület (most: Magyar Biokultúra Szövetség) volt elnöke, a Százak Tanácsának tagja 2023. január 12-én, életének 79. évében elhunyt.” A száraz tények is beszédesek, hiszen egy értékes élet-pálya legfőbb teljesítményeit tartalmazzák, de az embert, mint barátot, munkatársat, kiválóan író szerzőt, eredményes kutatót, nem tudja bemutatni. Erre tesz kísérletet, hogy Géza barátunk estében néhány tényre rávilágítsak.

Nagy szívében sok minden elfért, de nyugodtan állítható, hogy mindig első volt a család. Jó barátságban voltunk, esetenként megosztottuk egymással privát életünk egyes tudnivalóit; családi történéseket, betegségeket, gyógyulásokat, költözéseket és így tovább. Idősebb korában érzékenyülés nélkül nem is tudott családjáról beszélni.

Segítő emberként, amikor nem voltak halaszthatatlan ügyei segítségre készen állt. Nem egyszer „ugrott be” – kiegészítve őket, e sorok íróját is többször – előadásokat tartani, egyeztető fórumokon részt venni, ha kellett társadalmi szervezetekkel, ha kellett minisztériumokkal. A Magyar Biokultúra Szövetség vezetőségi tagjaként szinte minden témához segítően állt hozzá, számos esetben javaslatát figyelembe véve hozott jó döntéseket ez a testület. A legfőbb napirendi pontja mégis rendszerint az „Egyebek” voltak, ahol szíporakázó ötletekkel tette gazdagabbá a Biokultúra munkáját. Ezt a vezetőségi munkát oly fontosnak tekintette, hogy betegsége alatt, többször két kezelés között is időt teremtett arra, hogy velünk lehessen.

A Magyar Biokultúra Szövetség elnöki posztját Seléndy Szabolcs lemondása után vette át. Az általa megfogalmazott „Erősödünk és Növekedünk” program eredményeként elnöki

időszaka alatt áttörés következett be az ökológiai gazdálkodás állam általi elismertségében, majd beindultak az első ökológiai gazdálkodást segítő támogatások. A „növekedési program” forrásigényeit azonban sajnos nem sikerült biztosítani, így azt le kellett állítanunk, mert folytatása a Biokultúra ellehetetlenüléséhez vezetett volna.

Géza intelligens módon vette tudomásul a változást és a későbbiekben is, egészen haláláig teljes szívvel segítette működésünket. Számos szakcikk, szakkönyvi fejezet kötődik nevéhez, főként a takarmányozás és az állattartás témakörében remek cikkekkal ajándékozta meg évtizedeken át a Biokultúra újság olvasóit.

Oktató-kutatóként a legnagyobb jelentőségű tette az volt, hogy a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen oktatóként (Menyhért Zoltánnal, Ángyán Józseffel és néhány más tanárral együtt) bevállalta a biogazdálkodást, miközben azt az egyetemi közeg általánosságban elutasította, gyakran ellenségesen kezelte; hiszen akkoriban „minél többet, bármi áron” volt a jelszó.

Számtalan munkája közül kiemelkednek azok a – gyakran idézett – cikkek, előadások, amelyekben az iparszerű termeléssel előállított termékek elsilányosodását igazolta, hiszen elemzése szerint egy emberöltő alatt az élelmiszerekben meglévő ásványi anyagok, vitaminok felükre, harmadukra estek vissza, sőt esetenként el is tűntek ételmeinkből.

Géza remek ember volt! Tanítványai, a bio közélet megőrző emléket, hiányát már most is érezzük!

A jó Isten fogadja kegyelmébe dr. Márai Géza Ágostont!

DR. ROSZIK PÉTER

a Magyar Biokultúra Szövetség alelnöke

BÚCSÚZUNK DR. KÖHLER MIHÁLYTÓL

Hogy ki is volt dr. Köhler Mihály? Igencsak széleskörű tevékenységeinek palettája:

főmezőgazdász; igazgatóhelyettes; főagromónus; tanszéki mérnök; kutató; műszaki-gazdasági tanácsadó; főmunkatárs; környezetvédelmi és mezőgazdasági szakértő-szaktanácsadó; őstermelő és kitartó innovátor; a Biokultúra Egyesület alapító tagja; a Magyar Agrártudományi Egyesületnek, a Kertbarátok Országos Szövetségének, a Tarcali és Bodrogkeresztúr-Bodrogkiszfalu Hegyközösségnek, továbbá a Magyar Feltalálók Egyesületének tagja; a Tessedik Öreggazdász Egyesületnek pedig az elnöke.

Közel 200 publikációja jelent meg, mely jó tükrözi széleskörű tevékenységét. 2000-ben 70 évesen három kötetben foglalta össze a munkásságát, elkészítette számadását, hogy nyomot hagyjon az utókornak. A publikációiból történő válogatás mellett 2007-ben feldolgozta szeretett középiskolájának, a Szarvasi Tessedik Sámuel Mezőgazdasági Középiskola történetét, a szarvasi gazdászélet hagyományait.

Ő volt a Tokaj-Zempléni hegyvidék térségében található riolittufa tudós kutatója, aki évtizedek át kutatta ennek a kőzetnek a mezőgazdasági felhasználási lehetőségét. Szülővárosa, Gyoma környékén ő irányította, vezette a digózást, azaz a helyben fellelhető anyagokkal végzett, szikes talajok talajjavítását. Az ezekről szóló tanácskozás anyagát 1982-ben adták ki. Ennek a tájékoztatónak az átdolgozott kiadását Gyomaendrődön, 2015. július 2-án mutatták be „Agrárkutatói archívumok – Tanácskozás és talajjavítás bemutató a meszes altalaj felhasználásáról Gyomán” címmel.

Kiérdemelt elismerései: Arany Génus díj (2004), Sárközy Péter Emlékérem és Díj (2006), Feltalálók Nemzetközi Lovagrendjének Lovagja (2010), továbbá a Magyar Érdemrend Lovagkesztje, melyet a talajtermőképesség-javítás és a biogazdálkodás területén elért rendkívüli eredményei elismeréseként kapott 2021-ben.

Dr. Köhler Mihályt 2022 decemberében 92 éves korában szólította magához a Teremtő. Búcsúzik tőle a bio közélet!

Magyarország Legszebb Birtoka 2022: Szápári Ökofarm

A Szápári Ökofarm egy gyönyörű családi gazdaság, mely talán igazi ékes példája annak, hogyan kell kinéznie és működni egy zárt rendszerű biogazdaságnak. **Palik Ferenc** biogazdával beszélgettünk.

- Elmondanád pár szóban, hogy az élet hogyan sodort benneteket a gazdálkodás felé?

- 25 éve vagyunk házasként a feleségemmel, itt ismertük meg egymást Szápáron. Jómagam Bakonycseryén születtem, falun nőttem fel, falusi életformában, viszont a feleségem nem, ő abszolút városi közegben. Anno, amikor gyereként erre kocsikáztak, megtetszett neki ez a vidék. A lovak iránti szeretetéből fakadóan évek múltán nem volt kérdés, hogy itt kezdje meg azok tenyésztését, így vett Szápáron egy parasztházat. A lótenyésztéshez szorosan kapcsolódik a termőterület is, így már együtt elkezdtünk földeket vásárolni, amihez a szükséges anyagiakat, az akkor még futó két vállalkozásunk biztosította.

Tizenöt év alatt alakult ki a birtok jelenlegi állapota, van legelőnk, szántóink, erdőnk és egy kis patak, mely átszeli ezt. Közel vagyunk a főúthoz, annyira nem kerültünk ki a messzi távolba. Fekvés szempontjából kiváló ez a terület, miközben eszem a húslevest az asztalnál, az ablakból még azt is látom, hogy mikor vonul külön elleni a tehenünk.

- Igen nagy, közel 85 hektáros birtokról beszélünk, mivel foglalkoztok itt pontosan?

- Kezdetben konvencionális módszerekkel műveltük a területeinket, később lettünk biogazdák. A malmok iránt mindig nagy érdeklődéssel tekintettünk; vízi malom, száraz malom, minden malmot megnéztünk, mindegyik érdekelt bennünket. Ez egy csodás szerkezet, mely lassú monoton munkát végez. Elviszel egy alapterméket a malomba, búzát, rozst stb. és szép lassan, nem siet, nem rohan, mint a mai világ, teszi a dolgát. Így hát számunkra van ennek egy különös csodája. Adta magát a helyzet, hogy a gabonánkat megtermelve, jönnie kell az őrlés tudományának is.

A farmon tartunk szarvasmarhákat, ők a fő szervesanyag termelő egységeink, a trágyát szolgáltatják, ők vannak nagyobb létszámban, illetve van hasonló léptékű mangalica tenyésztésünk is. Őket is nagyon szeretem, nevezhetnénk a „takarító személyzetnek”, a csökkent értékű szemek, tört szemek, kalász darabkák, őrlésre nem alkalmas gabonaszemek, mind velük és a tyúkjainkkal kerülnek feletetésre. A házunkat ahogy megépítettük 80 db gyümölcsfával ültettünk körbe, az emberi fogyasztásra alkalmatlan gyümölcsöket is ezek a jószágok fogyasztják el. De mellettük van egy lovunk meg pár birkánk is.

Az elmúlt 50-60 évben az intenzív gazdálkodás felemésztette a talajok szerkezetét és termőképességét így számunkra egyértelmű volt, hogy az állattartás elengedhetetlen része a fenntartható gazdálkodásnak. A növénytermesztést és az állattartást próbáljuk optimális arányban tartani. Ennek köszönhetően megindult a talajélet. Úgy véljük a lisztkészítés sem konkrétan a malomban, hanem kint a szántóföldön kezdődik, hogy a gabonaszem miből jött létre, az egy nagyon fontos kérdés.

- A kultúrnövények tekintetében, milyen fajokkal találkozhatunk nálatok, illetve hogyan alakítjátok ezeket ilyen nagy birtokon?

– Vetésforgó tekintetében, a szántóink felén áru növényt termelünk; búza, rozs, zab, kukorica, a terület másik felére pedig pillangós fajokat választunk. 365 napon keresztül láb alól legeltetünk. Általában 4-5 alkalommal tudjuk legeltetni területeinket, az idei év kivétel volt, sajnos nem sikerült ennyiszor. Van veteményesünk és lányunk fólia sátrát állított fel párjával, ahol zöldséget fognak termeszteni. Jelenleg gazdag talaj létrehozása folyik. Az egyikben tavasszal kezdődik a szezon.

– Miért döntöttetek úgy, hogy biogazdálkodók lesztek?

– Régebben az addig elfogadott sémák szerint műveltük a földjeinket és nem is volt sok időnk, hogy belemélyedjünk a biogazdálkodás rejtelseibe. Két dolgot viszont nem szerettem, a műtrágyaszórást és a permetezést. Feleséggel sokat beszélgettünk Wass Albert Kard és kasza című könyvről, melyben az életben maradáshoz szükséges vetőmagvakat és jószágokat vitték csak magukkal az emberek mikor odébb álltak. Eleink a természettel szimbiózisban termeltek élelmiszert, nem kellett input anyag, gyár, hormonok, vetőmag nemesítés stb. és mégis sikerült nekik. Durván 50-60 éve ismeretes ez az intenzív gazdálkodási forma, de előtte több ezer éven keresztül ezek nélkül éltek az emberek. Így világos volt számunkra, hogy vissza kell nyúlni a régi jóhoz, viszont nem ismertük a természet rendszerének működését. Tehát minden input anyag felhasználással felhagytunk és ráálltunk a tanuló pályára. Ehhez kellett nagy adag bátorság, alázat a tanuláshoz, sok-sok megfigyelés éveken keresztül. Az elkövetett hibáink 80-90% termés kiesést eredményeztek, szerencsére az akkor még futó vállalkozásaink megmentettek minket. Azonban már nem kell ezekre hagyatkoznunk, a tanuló pénzt megfizettük. A több évtizede működő, gondos talaj(nem)műveléssel azt a termésmennyiséget, amit a konvencionális korszakunkban meg tudtunk termelni, gond nélkül teljesítjük, a mostani aszályos években is.

– Vannak folyton visszatérő problémák, károsítók, melyek megnehezítik olykor a bio szabályok betartását?

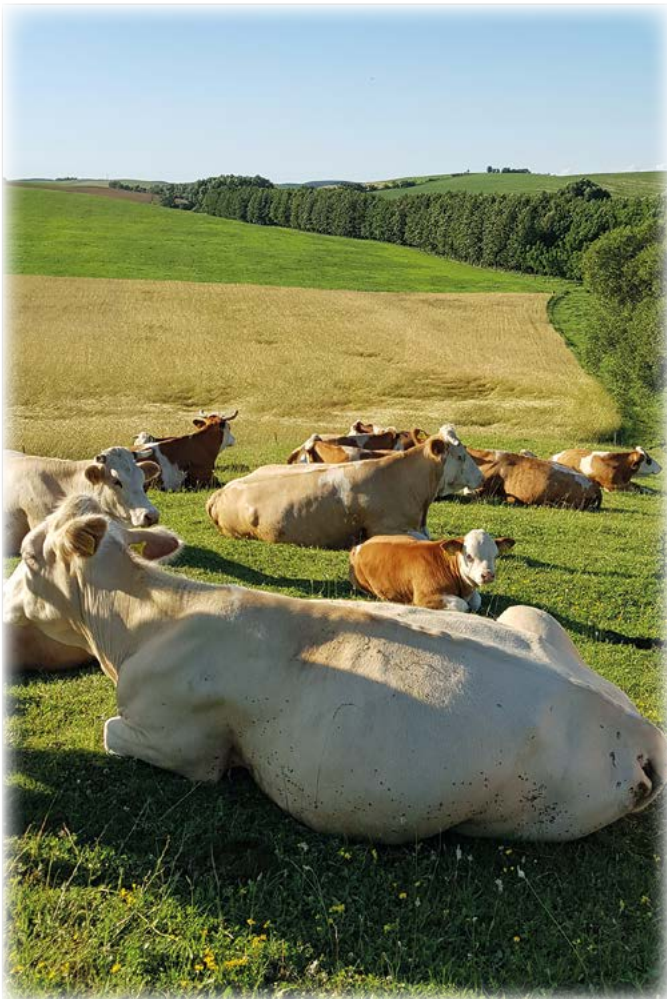
– Semmi, ha a bio előírásokat nézem, akkor ez egy nagyon alap, annak teljesítése abszolút ésszerű, úgy gondolom bőven

túlteljesítjük az előírásokat. Igen a mi fáinkon is van tetű, és az miért baj? Majd jön a katica és teszi a dolgát. Gabonáinkat tavasszal felülvetem. Idén például a búzában alexandriai és perzsa here volt, aratáskor ez a szalma, mely takarmány értékű étek lesz a jószágoknak és aratás után azonnal zöld szőnyeg borítja a területet, ami az év végéig akár három növedéket is adhat. Vagyis sok a biomassza, a marhák szépen fejlődnek tőle. Az állatok után a szántón ott maradt trágya teljesen másképp bomlik le, mint az istállótrágya. Soha nincs olyan terület, ahol nincs növény, én szeretem a gyomot is, mert a jószág imádja. Valójában nem is gyom, bár nem vetett növény, jelenlétének mértéke a termésmennyiséget nem veszélyezteti. Persze fontos a fajtaválasztás, nyilván magas szárral növe gabona fajtákat választunk, így más növények nem tudják átnőni. Rovarkártevőkkel semmi problémánk nincs.

- A művelési technológiákat hogyan módosítottátok, aminek köszönhetően nincs gondotok a károsítókra?

- Az elején rettentő rossz volt a fajtaválasztásunk, ugyanazokat a fajtákat vetettük bioban, mint előtte konvencionálisan, a vetésforgónk is csapnivaló volt, 99%-át fűfele tette ki, illetve a talaj tápanyagtartalma rettentő csekély volt, ennek a három tényezőnek köszönhetően fel kellett vennünk a kesztyűt a gomba ellen is. De ahogy gyarapodtunk a tapasztalatokkal és képeztük magunkat ez a probléma szinte teljesen megoldódott. Amikor a növény éhezik és csak sínylődik a károsítók jóval könnyebben megtalálják. Nyilván a megfelelő fajtaválasztás az elengedhetetlen építőköve egy stabil vár felépítéséhez.

- A 2022-es év aszályos időjárása sok gazdálkodót hozott nehéz helyzetbe. Hogyan birkóztatok meg a csapadéhiánnyal?

- 20 éve élünk itt és a birtokot a Gaja patak egyik mellékere szeli át, ehhez igazodva hét legelőszektort alakítottunk ki és minden legelőszektorhoz tartozik egy patak szakasz. Tavaly mikor mentem ki a feleségemmel, ordítottak a marhák, körénk gyűltek. Akkor meg sem fordult a fejemben, hogy a patakat megnézzem, hiszen 18 éve soha nem volt kiszáradva, de akkor először ez megtörtént három hétre. Tavaly ez az időszak három hónapig tartott, tehát a a globális klímaváltozást észre vesszük. Ez a rengeteg dolog, ami kihat az életünkre, ráébresztett arra, hogy az igazi biodiverzitás, az igazi élet, amit tapasztaltunk utazásaink során, nálunk még nincs készen. Úgy terveztük, hogy nyugdíjas korunkig ráérünk úgy kialakítani a gazdaságot, hogy a klímaváltozás hatásait mérésékelni tudjuk. Gondolok itt többek között a vizek megduzzasztására, a mezővédő erdősáv kialakítására, erdőtelepítésre, amivel a mikroklímát tudjuk változtatni. Már látjuk, hogy mindezt most kell csinálni! Ettől függetlenül meg tudunk birkózni az aszályal, a talaj szervesanyag-tartalmát gyorsabban kell növelnünk, mert ez egyenes arányban van annak vízmegtartó képességével. Fontos számunkra, hogy minden évszakban legyenek növények a területen. Ősszel rajtolt a búza, tavasszal beleültettem a pillangósokat, a búzát betakarítottam. Idén ősszel rászórtam a búza helyére a pillangósokra a rozsot és repcét, amit a jószágok betapostak a legelés alkalmával. Mindig ott van a nyári és a téli kultúra is.

- Ezen kívül vannak olyan praktikáitok, melyeket szívesen megosztanátok még más biogazdálkodókkal?

- A farmunk nyitva áll az érdeklődők számára, kedd és péntek délutánonként. Ilyenkor kizárólag a saját magunk által termelt gabonából készült lisztet, kenyeret, kalácsot és bagettet készítjük el az érdeklődőknek. Bejelentkezés útján farm-, és malom bejárást is tartunk. Malmászati technológiát, a biogazdálkodást is szívesen megmutatjuk, elmondjuk, hogy mit, miért és hogyan teszünk, a gyomfészűzéstől kezdve a kovászsoláson át mindenkinek nagyon szívesen segítünk. Sokan látogatnak meg minket, így már ragaszkodunk is ezekhez a napokhoz, mert nincs kapacitásunk több ember fogadására eltérő időpontokban.

- Búzát is termeltek és az abból készült lisztet magatok is őrítitek meg. Van, aki több száz kilométert utazik azért, hogy beszerezhesse. Mitől olyan különleges a lisztetek?

- Mi fordítva álltunk neki a folyamatnak, amikor tudtuk, hogy malmot, vagy vízi malmot vásárolnánk, akkor először is azt döntöttük el, hogy milyen lisztet szeretnénk kapni a folyamat végén. Mindenképp benne szeretnénk volna tartani a csírát, liszt testecskét és a korpát egy meghatározott részét. Öt éves kutatómunka után jutottunk el a mostani technológiához, egy francia köves malomhoz, mely ketté pattintja a szemet és a kiskorpát is benne hagyja a lisztben. Itt kihagyhatatlan Fülöp Ádám szerepe, a Pipacs pékség vezetője, aki által megismertük ezt az őrlési technológiát.

Jelenleg hat gép és a malom van szinkronba kapcsolva, ezek alkotják meg azt a lisztet, amire magunk is büszkék vagyunk. A farmon fellelhető minden termék a kezünk alatt jön létre, az embereknek abszolút bizodalma van felénk. Jönnek az ország minden szegletéből, de még Szlovákiából és Ausztriából is. Az érdeklődők eltöltene itt 2-3 órát, látják, hogy a teljes folya-

mat lekövethető. Nagyon erős vásárlói réteg és közösség aján-dékozott meg bennünket bizalmával, aki nem sajnálja sem az időt, sem az anyagiakat a minőségi termékeinkre.

– „Magyarország Legszebb Birtoka közönségdíj”, „Magyarország Legszebb Birtoka 2022-ben” cím mellett a Családi Gazdaság kategóriagyőztesek is ti lettetek, mit jelentenek számotokra ezek az elismerések?

– Nagyon nagy meglepetés volt. Az egyik kedves vásárlónk ajánlott az Agrotrend csoport figyelmébe minket, így történt a megkeresés. Mi abszolút nem gondolkodtunk versengésben, díjban.

A díjátadó gála pazar környezetben került megrendezésre, a helyszínt a Hortobágyi Génmegőrző és Nonprofit Kft. biztosította. A nyolc kategóriagyőztes közül senki nem tudta kié lesz a fődíj, így az eredményhirdetésekor valódi meglepetés volt a farm nevét hallani. Külön öröm volt számunkra, mikor megtudtuk, hogy amióta megszervezik ezt a versenyt még egy gazdaság sem vihette el egyszerre ezt a három elismerést.

Ez nem csak a legszebről szól, hanem a családról. Valamint fontos a társadalmi szerepvállalás, az ismeret megosztása, és összességében a közjóra való hatás. Talán ezt látta meg a zsűri, és ezt értékelte.

– A farm fenntartása óriási munkát igényel, hogyan végzitek az értékesítést, kizárólag csak itt lehet találkozni a termékeitekkel?

– Minden vásárlónk helyszínre érkezik, jól érzik itt magukat, mikor eljönnek hozzánk. Az összes termékünk elfogy.

– Mire vagytok a legbüszkébbek?

– Arra, hogy a farm működéséhez az üzemanyagon és alkatrészekén kívül más nem szükséges. De a büszke szó helyett inkább az örömet mondanám, főleg, ha gyermekeimre gondolok, akik közül ketten már elindultak a gazdálkodás irányába, le a kalappal előttük. A harmadik gyermekünk még kisebb, neki még van ideje eldönteni, később merre szeretne elindulni az életben.

– Óriási tudással és tapasztalattal rendelkeztek, de mégis úgy érzem azt gondolod van hova fejlődnotok. Valóban így van ez?

– Az elmúlt évtizedek hibáit ki kell javítanunk, nem csak nekünk, az emberiségnek is, ilyen feladat előtt még soha nem álltunk. Feleséggel nagyon sokat olvasunk, és mégis egyre több bennünk a kérdés, nem kevesebb. Nyilván mindenki saját maga szüli meg a kérdéseit és azokra a választ, adott helyzethez adaptáltan. Fontos, hogy közben bevételi forrása származzon a gazdaságból, mégis építsük a talaj szerkezetét és vele a talajéletet. Azt hiszem ilyen a történelemben még nem volt, hogy ennyi fontos kérdésre választ és egyben megoldást kell találni. Amit a természet létrehozott több millió év alatt, mi nem tudjuk visszaállítani pár év alatt.

Talajaink szervesanyag-tartalmát minden lehetséges módon növeljük, végül is ez a kulcsa a folyamatnak.

A zöld biomassza, amit leleget a jószág, végighalad az emésztőcsatornáján, majd visszajut a talajra. Ezzel a folyamattal még több szervesanyag keletkezik. Próbáljuk az optimális arányokat beállítani. Számunkra itt van több kérdés is.

– Milyen terveitek vannak a jövőre nézve?

– A tervünk az, hogy látjuk a gyerekeinket ahogy felnőnek, a tapasztalatokat és ismereteket magukba szívták, a szemlélet beléjük ivódott. Jó meglátásaik és ambícióik mentén szárnyaikat bontogatják, ehhez szeretnénk támogató közeg lenni, miközben kicsit hátrébb lépünk. A farm mérete akkora, hogy több család tud itt élni, a lehetőségek tárháza szinte korlátlan. A lányunk elkezdte a zöldségtermesztést a barátjával, a nagy fiunk a malmászattal kapcsolatos ismeretekbe ásta be magát.

Lelkünk szerint leginkább gazdák vagyunk, gazda-molnár-pékek. Ezek a tevékenységek egymásra épülnek, egy helyen, és mi szállítás nélkül készítünk ételmezt a terményekből.

Jó szívvel mutatjuk a farmot olyan gazdáknak, akik hasonló lelki és szellemi beállítódással szeretnének a föld javaiból élni, és a földet élni hagyni.

– Kedves Ferenc, nagyon szépen köszönöm ezt az igazán tartalmas és hasznos beszélgetést! Én mindenképp kedvet kaptam, hogy jobban beleássam magam a gazdaságokban fellelhető számos lehetőség megfigyelésére, tanulmányozására, hiszen a jó pap is holtig tanul.

BUJTÁS OLIMPIA

Magyarország legszebb precíziós gazdálkodó birtoka 2022-ben a Szakmári Gabona Kft.

Bévardi Ádám

A precíziós talajművelés hazánkban egyre inkább kezd teret hódítani, a gazdálkodók kezdik érezni a jelentőségét egy olyan gazdálkodási forma kialakításának, mely a mai modern világhoz alkalmazkodva, de mégis a föld és a természet hagyományait tisztelve állít elő élelmiszert. Ezek közé tartozik a Szakmári Gabona Kft. is, mely 2022-ben elnyerte Magyarország legszebb precíziós gazdálkodó birtoka díjat. **Bévardi Ádámmal**, a Szakmári Gabona Kft. résztulajdonosával beszélgettünk.

- A Bács-Kiskun megyében található Szakmár és Dunapataj környékén gazdálkodnak közel 1200 ha-on. Kérem, mondjon pár szót a gazdaságukról! Milyen kultúrák termesztésével foglalkoznak?

- Cégünk több szegmensből épül fel. Alapját képezi a növénytermesztés, amely kapcsán már több mint 20 éve foglalkozunk ökológiai termesztéssel, azon belül bio minősítésű búza, árpa, tönkölybúza, durumbúza, napraforgó, kukorica, köles, szójabab és repce termesztésével. Kalocsa környéki régióban három tároló teleppel rendelkezünk, ahol közel 100 000 tonna tároló kapacitás érhető el, ebből 75 000 tonna hűtött, 12 000 tonna pedig glutén- és szójamentes tároló siló. A hűtött tárolók nagyon fontosak számunkra, ugyanis az ökológiai terményeket csak és kizárólag ilyen formában tudjuk megvédeni a rovarkártételtől. Glutén- és szójamentes részlegünkön pedig szintén minősített bio kukoricát, napraforgót, kölest és repcét tárolunk. Nagy tároló kapacitásunk végett a tárolt gabonaféléket több minőségi osztályban tudjuk tárolni. Növénytermesztésen, valamint a tároló telepeken kívül Kalo-

csán található az Eccofood Kft., amely cégünk gabona malma. Itt az általunk megtermelt gabonából gyártunk minősített, bio lisztet. Főbb termékeink közé tartozik a tönkölybúza-, búza-, zab-, rozs- és durumliszt. Egy másik telephelyünkön Ercsiben található a Biopont Kft., amely az általunk megtermelt bio, glutén- és szójamentes kukoricából, valamint kölesből gyárt számos készterméket.

- Hajól tudom, nem is olyan régen, 2020 őszén tették meg a precíziós gazdálkodás felé vezető első lépéseket, melynek eredményeképpen idén el is nyerték a Magyarország Legszebb Birtoka díjat Precíziós gazdálkodás kategóriában. Meglepetésként érte Önöket a díj?

- Igen, nagy meglepetés és megtisztelés volt számunkra a díj megnyerése. Örülünk, hogy a világ kicsit megismerte tevékenységünket, működésünket és remélem jó példával is tudunk szolgálni mások számára.

- A precíziós gazdálkodás egy viszonylag olyan friss terület az agráriumnak, ahol már sok szép eredmény bizonyított, azonban vannak, akik még óvakodnak az alkalmazásától, tartanak a nagy költségektől, vagy a szakszerű alkalmazásához elengedhetetlen tudás hiányától, de szá-

Fendt 933 trágyszóró

mos más okot fel lehetne még itt sorolni. Önök miért vág-tak bele mégis a gazdálkodás ezen modern formájába?

– A világ, valamint azon belül is a mezőgazdaság hatalmas és nagyon gyors technológiai fejlődésen megy keresztül. Úgy gondolom, fel kell zárkóznunk a korunk fejlődéséhez, ki kellett próbálnunk új technológiákat, eszközöket annak érdekében, hogy a termelésünk hatékonyabb és magasabb minőségű legyen.

– Milyen precíziós technológiát alkalmaznak? Jelenleg milyen gépek alkotják az eszközparkjukat?

– Precíziós technológiánkban nagy segítséget nyújtanak az Axiál Kft. szakemberei, akik folyamatosan végigkísérik gazdálkodásunkat. Technológiánk alapját képezik a területünk pontos talajmintavételei, valamint több évre visszamenő műhold alapú hozamtérképei. Az adatok további feldolgozásával, könnyedén tudunk készíteni tápanyagkijuttatási, valamint differenciált tőszámú vetési terveket.

Precíziós technológiát nem csak a növénytermesztési részen alkalmazunk. Manapság nagy a kereslet a minőségi, toxin-, glutén-, szója-mentes késztermékek iránt, ezért tároló telepeink precíziós tisztítógépekkel, szeparátorokkal vannak ellátva, amelyek segítségével képesek megfelelő minőségű alapanyagot biztosítani további feldolgozás céljára.

Jelenleg precíziós gépparkunkat 5 db Fendt traktor, 3 db Class Lexion kombájn, Dammann önjáró permetező gép, 2 db Vaderstrad vetőgép, 3 db kamerás Garford kultivátor, valamint Sulky műtrágyaszóró alkotja számos más talajművelő eszköz mellett.

– Az Önök által alkalmazott módszerek megkönnyítet-tek a biogazdálkodás fenntartását? Út közben esetleg ne-hézségekbe is ütköztek?

– Olyan fenntartható mezőgazdasági formát akartunk megvalósítani, amelyben az ökológiai, valamint a precíziós növénytermesztés összekapcsolódik. Út közben folyamatosan nehézségekbe ütköztünk. Kihívást jelentett az ökológiai gazdálkodás egyik fő problémája a gyomosodás, gyomborítotttság. A megoldást olyan kamerákkal ellátott Garford kultivátorok jelentették, amelyek RTK pontossággal képesek a növény töve mellé 2 cm-re dolgozni.

Talán a legnagyobb kihívás mégis a tápanyag utánpótlásnál jelentkezett. A precíziós mezőgazdaság egyik alapja az input anyagok hatékonyabb, helyspecifikus kijuttatása, mennyiségének csökkentése. Ökológiai mezőgazdaságban meg kellett találnunk olyan ökológiai gazdálkodásban engedélyezett input anyagokat, amelyeket precíziós módszerekkel, eszközökkel ki tudunk juttatni.

– Az idei év aszályos időjárásához hogyan tudtak alkalmazkodni az Önök által használt precíziós technológiákkal?

– Úgy gondolom, hogy az idei év egy extrán szélsőséges és kivételes év volt, amire senki sem volt felkészülve. Ökológiai gazdálkodáson belül ugyanúgy alkalmaztuk a precíziós technológiát, mint azelőtt, amivel gond nem volt. Öntözhető területek hiányában a jövőben nagyobb figyelmet fordítunk a terület kiválasztására, kukoricát igyekszünk mélyebb, jobb víz háztartású területeken termelni, valamint kísérleti jelleggel szárazságtűrő kultúrák termesztését is szeretnénk kipróbálni.

– A talajművelés mely területén érzik a legnagyobb előnyét a precíziós rendszerek működtetésének? Akár már a számokban is megmutatkozik az előnyük, vagy ehhez még várni kell egy kicsit?

– Ökológiai gazdálkodás révén legnagyobb előnyét a gyo-

Vaderstrad Rapid precíziós gabona vetőgép

Bio területek szerves trágya szórása

Vaderstrad Tempo precíziós szemenkénti vetőgép

Tönkölybúza betakarítása

Class Lexion betakarító gépek

mosodás elleni védelemben látom, melynek segítségével kultivátoraink 2 cm pontossággal képesek a növény mellé dolgozni. Emellett számos más előnye is megmutatkozik. RTK pontosságnak köszönhetően kevesebb a megművelt terület, így kevesebb az elhasznált üzemanyag. Helyspecifikus tápanyagutánpótlásnak köszönhetően optimalizálni tudjuk a felhasznált tápanyag mennyiségét, valamint a differenciál vetésnek köszönhetően hatékonyabb a vetőmag felhasználásunk. Pontos számokat nem tudok mondani, kb. 10-15% megtakarítást tudunk elérni összesében, a pontosabb értékhez további évek adatainak megvizsgálása szükséges.

- Megvan már a kiszemelt precíziós eszköz, ami a következő beszerzés tárgyát fogja képezni?

- Igen, mindig vannak új elképzeléseink a gépeinkkel kapcsolatban. A jövőben új hozamterképezővel ellátott kombájnok, traktorok, önjáró permetező-, valamint további precíziós tisztítógépek kerülnek beszerzésre.

- Milyen terveik vannak a jövőre nézve?

- A jövőben mindenképp szeretnénk fejleszteni termelésünk hatékonyságát, gépparkunkat, tároló telepeinket, valamint célul tűztük ki a bio babyfood alapanyagként felhasználható termények előállítását, amely minőségi szempontból sokkal szigorúbb határértékeket követel.

- Mit tanácsolna azoknak a gazdálkodóknak, akik még csak eljátszanak a precíziós gazdálkodás gondolatával, de még nem tették le mellette a voksukat?

- Azt javasolnám nekik, hogy először is járjanak nagyon utána mindennek, kérjenek tanácsot hozzáértő cégektől, valamint hallgassanak meg számos tapasztalatot. Mi nagyon fontosnak tartjuk a természet, illetve talajaink védelmét, valamint azt, hogy pontosan tudjuk területeink szerkezetét, tápanyag ellátottságát és hogy tudatosan, optimalizálva, helyspecifikusan dolgozzunk.

BUJTÁS OLIMPIA

Class Lexion betakarító gépek

BÓDI ANDREA BIO DIÓ ÜLTETVÉNYE

– Andrea, komoly szakmai tudásoddal régóta gazdagítod a Biokontroll csapatát, mint ellenőr, emellett magad is vegyszermentesen termelsz bio diót, több mint 8 ha-on. Hogyan kezdődött a te történeted a Biokontrollal, először, mint ellenőr vagy mint termelő kapcsolódtál be?

– Régi szerelmem a biotermelés! Már a diplomámat is biotermék kereskedelemről írtam, majd a Biokultúra Egyesületnél dolgoztam, mint rendezvényszervező. A budapesti Biopiacot tettem rendszeres heti piaccá, akkor még a Török utcában. Később a Velencei tóhoz költöztem és itt kezdtünk el bio módszerek alkalmazásával gazdálkodni. Az ellenőrzés jött utoljára, de azt is már több, mint öt éve végzem!

– Röviden be tudnád mutatni a gazdaságot? Milyen fajták találhatók a területen?

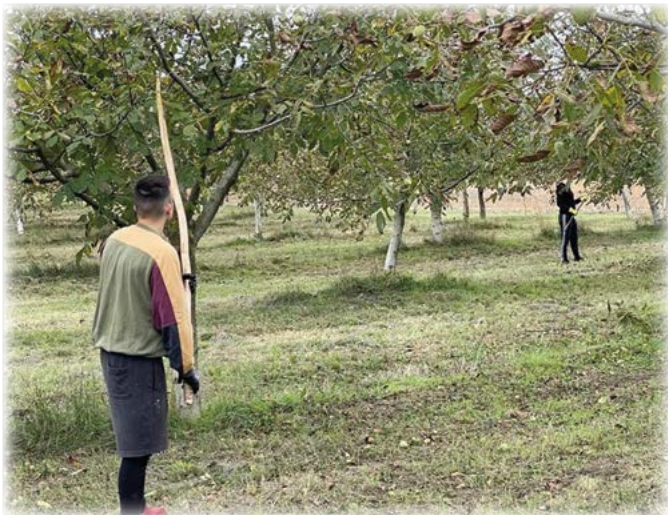
– Alsószentiváni kései fajtát termeszték, előnye, hogy későn virágzik, így elkerüli a késő tavaszi fagyokat, ami 5 évente rendszeresen elviszi a diótermést! Ezen felül nagy, édes és világos héjú a dióbél, ami az egyik legjobb minőségű fajtává teszi. Az ültetvényt 2010-ben telepítettük, 7×7 méteres térállással. Kiépítettük az ültetvény öntözését is, melyet fánként két csepegtető testtel, szakaszosan végzünk a közeli Nádor csatornából.

– A 2022-es év számos tekintetben megnehezítette a mezőgazdasági termelést. Mennyire viselte meg az ültetvényt az aszályos időjárás?

– A dió majdnem vízinövény, így természetesen megviselte, mint minden más is, de öröm az örömben, hogy a burokfúró légy lárváját még jobban megviselte, így alig okozott kártételt az idei évben.

– Megemlítetted a néhány éve hazánkban is jelen levő dióburok-fúrólegyet, mely korai, tömeges kártételével óriási termés kiesést okozhat. A tavalyi aszályos évtől eltekintve, neked hogyan sikerül megvédened az ültetvényt a kártevővel szemben, mit ajánlasz ellene?

– A burokfúró légy lárvája a talaj felső 2,5 cm rétegében telel át, itt egy talajlakó gomba a *Beauveria bassiana* segítheti

a biotermelőt, megfelelő talajnedvesség esetén. Permetyszerként a természetes piretrint lehet használni, de hátránya, hogy fényérzékeny, ezért mi spinozad hatóanyagú szert használtunk Combi-Protect csalogatószerrel kombinálva, nagy cseppekben kijuttatva.

– Hogyan történik a feldolgozás? A szedéstől kezdve a pucolásig, mindent kézi erővel végeztek?

– Igen, sajnos a 8 hektár dióültetvény túl kicsi ahhoz, hogy gazdaságosan tudjak venni egy rázógépet, vagy építeni egy feldolgozóüzemet. Szabadbattyánban egyáltalán nincs rázógép, ezért kézzel szedtük le a 8 hektárt. Dió feldolgozóüzem Lovasberényben van legközelebb. Az idén a kézzel leszedett dió egy részét Ők szárították, de mivel nincs bio minősítésük, azt a mennyiséget haza se hoztam, hanem szokványosként értékesíttem. Idén bejelentkeznek az ellenőrzési rendszerbe, így itt tudom majd szárítani a diót.

A bio minősítésű diót, otthon garázsban, padláson, sőt a végén a nappaliban szárítottuk. Kézzel törjük, csomagoljuk.

– Ez mind nagyon sok kézi munkaerőt és időt igényel. Emellett hogyan tudod megoldani, illetve milyen csatornákon folytatod az értékesítést?

– Ez jó kérdés, mert ezzel gondjaim vannak! Idén termett először nagyobb mennyiség. A nagykereskedelmi bio dió felvásárlási ára indokolatlanul alacsony. A vevők ezt persze nem érzékelik, mert ők két-háromszoros áron kapják meg ugyanezt a diót. Inkább megpróbáljuk közvetlenül a vevőknek értékesíteni. Egy kedves ismerősöm árusítja a bio piacon a saját zöldségei mellett, illetve én eljárók néhány termelői piacra. Ennek ellenére még sok eladatlan dióm van, várom a vevők jelentkezését!

– Van jól bevált, különleges recepted, amivel az olvasók is kedvet kaphatnak a diófogyasztáshoz?

– A kedvenc receptem ötletét egy szír paprikakrém adta, ami hússal, sajttal, zöldséggel, kenyérrrel, vagy magában is isteni finom!

Sültpaprikás diókrém

Száraz serpenyőben megpirítjuk (amíg megérezzük az aromák illatát) a következő fűszerkeveréket: ½ teáskanál koriander, ½ teáskanál római kömény, ½ teáskanál köménymag, ½ teáskanál szemes feketebors, majd az aprítóba öntjük.

6-8 db kápia paprikát félbevágunk, kimagozunk, megszórjuk kevés durva sóval, meglocsoljuk egy kevés olívaolajjal majd 250°C fokban sütőben „feketére” sütjük. Eközben 3-4 szál újhagymát, 2 gerezd, vékonyra szeletelt fokhagymát olajon megpárolunk és a fűszerek után küldjük az aprítóba.

A serpenyőben megpirítunk egy nagy marék diót, ez is megy az aprítóba. Amint a paprika megsült (kb. 20-25 perc), lehámozzuk és a paprika húsát ugyancsak az aprítóba rakjuk.

A keverékhez adunk 2 evőkanál joghurtot, belefacsarjuk egy ½ citrom levét (kisebb citrom esetén lehet egy egész) hozzácsorgatunk 1 evőkanál mézet, majd kevés balzsameccel tesszük gazdagabbá az ízeket.

Ezt követően homogén krémmé aprítjuk a hozzávalókat, ha szükséges (általában igen) további egy-két evőkanál joghurt hozzáadásával alakítjuk ki a végső krémes állagot.

BUJTÁS OLIMPIA

ELSŐ MAGYAR TULAJDONÚ AKKREDITÁLT VETŐMAG LABORATÓRIUM

A *Lajtamag Kft.* 30 éves múltat tekint vissza, 1991-ben *Seiwerth Gábor* és *Kettinger Gyula* alapította. Immáron harmadik generációs családi vállalkozásként három generáció szakmai tudását és tapasztalatát őrzik és büszkén viszik tovább.

RÖVID CÉGTÖRTÉNET

Mosonudvari (központi) telephelyünkön 1995-ben épült fel a vetőmagüzem. 2004-ben a folyamatosan bővülő termékpalettánk és növekvő raktározási és területigényünk miatt a Rózsa Ferenc Tsz., majd 2015-ben a Püski Búzakalász Tsz. megvásárlásával sikerült bővíteni kapacitásainkat.

Szakmailag teljesen elhivatott tulajdonosként az elmúlt 15 évben új építésű raktárakat húztunk fel, jelentősen bővítettük a tisztítókapasitásokat, a vetőmagtisztítás eszközrendszerét is folyamatosan fejlesztjük, ennek köszönhetően cégcsoportunk egy rendkívül korszerű, magas technológiai színvonalú vetőmagüzemmel rendelkezik. A mosonudvari vetőmagüzem jelenleg több, mint 10 000 négyzetméter sík tárolótérrel rendelkezik, a vetőmagüzemben, illetve annak raktáraiban egy egyedülálló RFID-s raktár-nyilvántartó rendszer működik.

A Lajtamag cégcsoport Mosonudvar mellett Héderváron és Püskin is rendelkezik telephellyel. A két szigetközi bázison alapanyag előállítás, tárolás és előzetes tisztítás zajlik.

Kukorica tisztaságvizsgálat

Olajretek virágzata

A termeltetési tevékenység folyamatos bővülése a tisztítási és raktári kapacitások szűkösségéhez vezetett. Püskin nyolc speciális vetőmag elhelyezésre alkalmas tároló-kondicionáló siló került letelepítésre, illetve 25 t/h teljesítményű szárító-tisztító egység épült. A silók egyedi megoldást kínálnak a vetőmagok speciális, kíméletes szárítására, tárolására.

A termelés, a termeltetés és vetőmag előállítás mellett a cégcsoport jelentős eredményeket mondhat magáénak a K+F területeken is. Három éves kutatási programok futottak durum búza és szója témákban, amelyeknek célja a korszerű hazai termesztéstechnológiák kidolgozása volt. Rendelkezőnk saját nemesítésű olajretek (Anna), fehér mustár (Marci, Éva) és mézontófű (Liza) fajtákkal. Fajtafenntartóként kezeljük az óvári nemesítésű Eride lucerna és Lippói lóbab fajtákat is. Jelenleg egy három éves program keretein belül kender nemesítéssel foglalkozunk, valamint egy mesterséges intelligenciával működő vetőmagvizsgáló gépet is fejlesztünk.

VETŐMAG TERMELTETÉS ÉS FORGALMAZÁS

Évente 8 000-10 000 hektáron vetőmag céltermeltetést folytatunk. A Lajtamag cégcsoportnak országosan termelő gazdálkodók száma éves szinten meghaladja a négyszázat. A céltermeltetési portfólióban elsősorban aprómagok, különböző bükkönyök, bíborhere, vöröshere, lucerna, olajretek, mustár, mézontófű szerepelnek, illetve nagy területen folyik kalászos és szója vetőmag céltermeltetés is. A kalászos vetőmagvak elsősorban belföldre, míg az aprómagvak esetén a múltban megszokott döntően export célú forgalmazás mellett jelenleg jelentős a hazai zöldtrágya keverék értékesítés is.

Emellett püski telephelyünkön terményátvétellel (árpa, búza, durumbúza, kukorica, cirok) foglalkozunk, napi áron.

ÖKOLÓGIAI VETŐMAGVAK ELŐÁLLÍTÁSA

A Lajtamag Kft. elsősorban külföldi vevő igények miatt már több mint 10 éve rendelkezik feldolgozó és kereskedő üzemként a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. által kiállított tanúsítvánnyal ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag előállítására és/vagy forgalmazására. Az általunk fémzárolt öko vetőmagvak hatósági címkéjének megjegyzés rovatában szerepel az HU-ÖKO-01 megjegyzés (1. táblázat).

ÉV	FACÉLIA	FEHÉR MUSTÁR
2012	16710	7800
2013	22120	19310
2014	12500	1190
2015	33345	0
2016	2100	0
2017	39000	0
2018	2500	0
2019	7180	0
2020	81660	0
2021	19800	0
2022	37200	0

1. táblázat | Öko vetőmag fémzárolás az elmúlt 10 évben (kg)

Fehér mustár virágzata

Elsősorban német, de osztrák és olasz vevőink voltak az elmúlt évtizedben. Az érdeklődés folyamatos, sajnos nehezen tudjuk kielégíteni az igényeket, ezért nagyon várjuk vetőmag termeltetésre a hazai bio minősítéssel rendelkező vállalkozó termelőket! Annál is inkább, mert folyamatosan nőnek a hazai igények is a bio minősítésű vetőmagvak iránt az új EU-s támogatási ciklusban. Az elmúlt években az egyik tulajdonosunk táblái nyertek el bio minősítést, azonban a fokozódó kereslet miatt a Lajtamag Kft. is tervezi több táblájának öko minősítését is. Termeltetés során a bio facélia fordult elő túlnyomó részben, de termeltettünk olajretek, fehér mustár, homoki zab és rozs öko vetőmagot is (2. táblázat).

Év	Facélia		Fehér mustár		Olajretek		Pohánka		Lucerna	
	terület (ha)	termelő (db)	terület (ha)	termelő (db)	terület (ha)	termelő (db)	terület (ha)	termelő (db)	terület (ha)	termelő (db)
2011	110,6	4	54,03	2	20,93	1				
2012	135,88	5	63,57	3	50	2				
2013	129,74	6	62,98	5			5	1	5	1
2014	136,73	4								
2015	17,3	4								
2016	148	8								
2017	48,77	2								
2018	1	1								
2019	73,05	5								
2020	213,92	7								
2021	301,51	9								
2022	103,85	3								

2. táblázat | Öko vetőmag előállítás az elmúlt 10 évben

LABORATÓRIUM

Míg cégünk alapítása évében még egy családi ház alagsorában rendeztük be első laborhelyiségünket, a harmincadik évfordulónkra modernizált jól felszerelt laboratóriumunk idén ősszel elnyerte az akkreditált státuszt.

Ami azt jelenti, hogy az MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 szabványnak megfelelő működésünket a Nemzeti Akkreditáló Hatóság elismerte. A szigorú külső és belső ellenőrzéseknek és eljárásoknak köszönhetően az eredmények pontosak és összehasonlíthatók.

A Lajtamag Kft. akkreditált vetőmagvizsgáló laboratóriuma a nemzeti jogszabályaink felhatalmazásával hamarosan átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatra is jogosult lesz a NÉBIH engedélye alapján.

Büszkék vagyunk arra, hogy Magyarországon első magyar tulajdonban lévő családi vállalkozásként lehetőséget tudunk biztosítani partnereinknek az általuk beküldött vetőmagminták hivatalos vetőmagvizsgálatára. Az átruházott jogkörben végzett vizsgálatok eredményeit a vetőmagminősítő hatóság (NÉBIH, kormányhivatal) elfogadottnak fogja tekinteni és ezek alapján állítja majd ki a hivatalos vetőmagminősítő bizonyítványt.

Amit a megrendelőinknek garanzálunk a hozzánk postán, vagy személyesen eljuttatott hiteles, hivatalos, vagy magánmintával kapcsolatban:

- a minta beérkezését követően 24 órán belül a tisztaságvizsgálat megtörténik, illetve
- a csírázóképeségi vizsgálat (továbbá egyéb vizsgálatok) elkezdődnek, továbbá
- a fémzárolt vetőmag tételek vizsgálati eredményeit haldéktalanul a NÉBIH felé továbbítjuk, hogy a vetőmag

Mézontófü virágzata

- termékük minél hamarabb forgalomba kerülhessen,
- a beküldött vetőmag minták eredményeiről vizsgálati jegyzőkönyvet adunk ki, amely jegyzőkönyv adatai vitás esetekben is felhasználhatóak.

SEIWERTH ANNA – PRÁN LÁSZLÓNÉ –
DR. ARANYI NIKOLETT RÉKA – BENKE ZOLTÁN

Szűrőpapírban csíráztatott vetőmagvak

HELYZETKÉP AZ ÖKOLÓGIAI VETŐMAGOKRÓL

Sok tekintetben szélsőséges évet tudhatnak maguk mögött a konvencionális és ökológiai növénytermesztő gazdák, mely egyben tanulságokat is tartalmaz. Az elmúlt évben tapasztalt szélsőségesen csapadékmentes körülmények között mutatkozik meg igazán az egyöntetűen és gyorsan kelő, jó kondícióban lévő növényállomány előnye, amely csak szakszerű tisztításon átesett, jó minőségű vetőmag használatával érhető el.

Sajnos hazánkban a kalászosok felújítása viszonylag alacsony szintű, amely az elmúlt év extrém aszályos év búzatáblákra gyakorolt negatív hatását is tovább növelte. A Dunántúlon átlagosnak mondható búzatermések születtek, míg a Dunától keletre 40-50%-os termésvesztéssel lehetett találkozni a súlyos aszály következtében, mely állapot egyaránt igaz volt az öko és a konvencionális búzátáblákra is.

Eközben az aszály a patogén gombáknak sem kedvezett, ezért sem számottevő levélbetegség, sem fuzáriumfertőzöttség nem volt tapasztalható az öko kalászos táblákon, mely utóbbi következtében a szemtermés DON toxin szennyezettségének a kockázata is minimálisra csökkent, így téve biztosan piacképesé a megtermelt öko gabonát. Természetesen a többi, öntözés nélkül termesztett növénykultúra is természetesen reagált a (főként az Alföldet érintő) súlyos mértékű aszályra, azonban az elmondható, hogy az általánosságban magasabb szervesanyag-tartalmú, jobb vízgazdálkodású talajokkal rendelkező öko területek (legalábbis a kezdetekkor) jobban tudták enyhíteni a vízhiány okozta károkat.

A talajállapot és a termesztéstechnológia mellett fontos a kiválasztott fajta is a szélsőséges termesztési körülmények okozta negatív hatások megelőzésében, enyhítésében. Az ÖMKi-VSZT-NÉBIH öko ősibúza posztregisztrációs kísérlet első és második éves eredményeit tanulmányozó öko gazdák körében megnövekedett a tesztekben jól szereplő fajták fémszárolt öko vetőmagjai iránti kereslet (pl. Mv Pántlika), mely növekedést mutató trend további fennmaradására lehet számítani e több termőhelyes kisparcellás kísérletek folytatásával. Ezek a gazdák a minél sikeresebb és jövedelmezőbb termelés érdekében folyamatosan keresik a legjobban teljesítő növényfajtákat, amelyek kiválasztásában a vetőmagforgalmazó cégek célirányosan tudják segíteni/irányítani őket a vetőmagelőállításuk révén, amihez nekik is megbízható információt ad az öko fajtatesztelő kísérlet. Mivel az öko gazdálkodást a konvencionálishoz képest még inkább befolyásolják a környezeti tényezők (a mesterséges növényvédő és gyomirtó szerek, valamint a műtrágyahasználat tilalma miatt), ezért a szektor számára kiemelten fontos a fajták teljesítőképességéről (pl. biotikus és abiotikus ellenállóképeség, stabilan nagy hozam, jó beltartalmi értékek) minél szélesebb körű információt biztosítani. Erre ad kiváló lehetőséget az öko posztregisztrációs kísérlet-hálózat, mely az őszi kalászosok tesztelésével indult el 2020 őszen, illetve tavaly már a második évét zárta.

A 2022-es évben 26 őszi búza és 6 tönkölybúza fajta, mint a hazai ökológiai gazdálkodás számára ígéretes hazai és külföldi nemesítésű fajták, tesztelése zajlott a kisparcellás hálózatban 7 helyszínen (1. ábra), mely a 2021-es évhez képest a fajok (tönköly) és fajták (ötten több búzafajta) számát illetően is előrelépést jelent. Az ökológiai kisparcellás kísérlethálózat sikere egy többszereplős együttműködésen alapul, melyben a koordinátori szerepet az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóin-

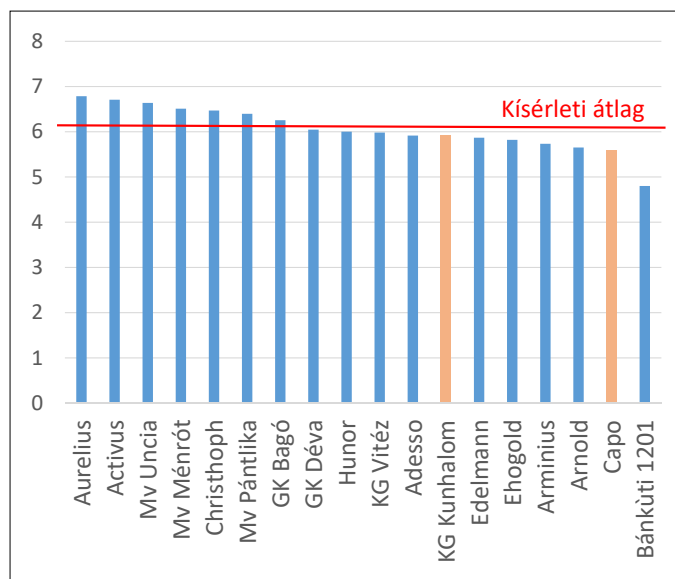

tézet (ÖMKi) látja el, szoros együttműködésben a Vetőmag Szövetség (VSZT) Ökológiai Vetőmag Munkacsoportjával, e munkacsoport (búza)vetőmag-forgalmazó tagjaival, valamint a kísérletek kivitelezésében résztvevő NÉBIH-hel, hazai agrárkutató intézményekkel (ELKH Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet, Debreceni Egyetem, MATE Karcagi Kutatóintézet, Gabonakutató Nonprofit Kft.) és öko gazdákkal (Csoroszlya Farm és Decsi Árpád).

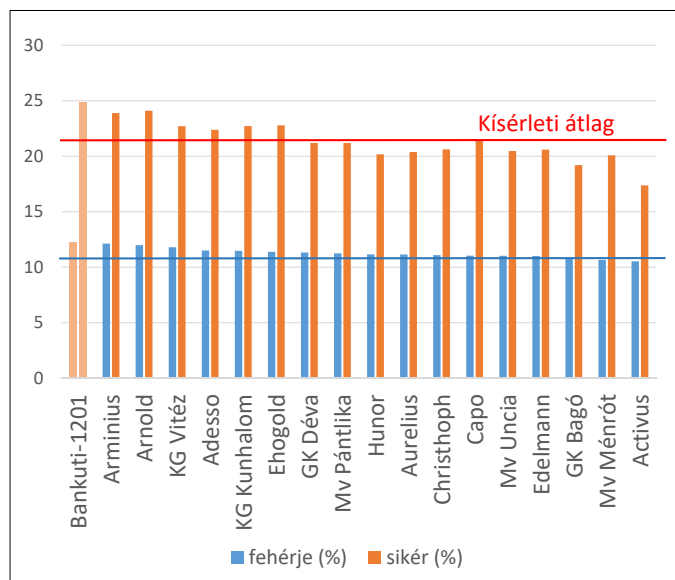
Az aszály az öko kisparcellás kísérlethálózat alföldi helyszíneit sem kímélte, így a karcagi és a szegedi helyszíneken nagyon alacsony, egyes esetekben (karcagi tönkölykísérlet) értékelhetetlen eredmények születtek. Az idei évben a GK Pilis fajta nyújtotta a legjobb teljesítményt, átlag feletti hozammal és minőséggel, miközben az Mv Pántlika, az IS-Agilis és a Mandarin fajták átlag körüli hozam és minőségértékeket mutattak. Mindkét évben vizsgált 18 búzafajta adatai alapján az Mv Pántlika átlag fölötti hozammal és átlag körüli minőséggel rendelkezett, míg a KG Vitéz minőségben

1. ábra | Az ÖMKi-VSZT-NÉBIH ökológiai kisparcellás kísérletek helyszínei (2021 és 2022)

2. ábra | Az ÖMKi-VSZT-NÉBIH ökológiai kisparcellás kísérletben vizsgált őszi búzafajták szemtermése (t/ha) 2 év átlagában (2021 és 2022)

3. ábra | Az ÖMKi-VSZT-NÉBIH ökológiai kisparcellás kísérletben vizsgált őszi búzafajták fehérje- és sikértartalma (%) 2 év átlagában (2021 és 2022)

átlag fölött, hozamban pedig átlag körül teljesített. Kiemelendő még az Aurelius fajta, mely két év viszonylatában a legmagasabb hozamértékkel rendelkezett és minőségi mutatója csak kevéssel maradt az átlag alatt (2-3. ábra).

E kétéves adatok kiértékelése jó alapjául szolgálhat egy megbízhatóan ajánlható, öko búzafajta lista kialakításának, mely megjelenésére – további 1-2 kísérleti évet követően – a közeljövőben lehet számítani. A konvencionális fajtatesztek-től eltérően, itt a fő hangsúly nemcsak a termésmennyiségen és a beltartalmi minőségen van, hanem fontos szerepet kap a fajta betegség-ellenállóképessége, víz- és tápanyaghasznosító képessége és mindezen paraméterek stabilitása is. Tehát az ökológiai gazdálkodásra leginkább ajánlható fajták azok, amelyek mindezen fontos tulajdonságban – több év átlagában – átlag feletti eredményt produkálnak. E fajtatesztek célja a fentiekén túl az is, hogy bemutassa a gazdáknak a

fémzárolt vetőmaghasználat előnyeit, illetve ösztönözze az általában exportra termelő hazai vetőmagos cégeket az általuk termesztett ökológiai vetőmagok (legalább egy részének) hazai piacon való forgalmazására. A jól teljesítő fajták fémzárolt vetőmagtétellei a NÉBIH által működtetett Öko Vetőmag Adatbázisba is felkerülnek, mely egyúttal korlátozhatja a csávázatlan konvencionális vetőmagok használatával kapcsolatos eseti engedélyek kiadását, így elősegítve a fémzárolt öko vetőmagforgalom növekedését is.

A kísérlethálózatba egyre több fajt kívánunk bevonni, hogy minél szélesebb körű tájékoztatásban részesülhessenek az öko gazdák, amikor fajtaválasztásról kell dönteniük. A 2022-es évben már hat tönkölyfajta is szerepelt a hálózatban (külön kísérletben vizsgálva), mely eredménye elsősorban arra világított rá, hogy a piacon kapható legismertebb „tisztá” (mindkét szülője tönköly) tönkölyfajták jó hozama, magas fehérje- és sikértartalma között nincs akkora különbség, mint a búzafajták között, ezért mindegyik ajánlható, azonban pontos következtetést ebben az esetben is legalább három kísérleti év letelte után lehet levonni. A kisparcellás kalászos fajtatesztek 2021. és 2022. évi részletes eredményeiről az ÖMKi honlapján (www.biokutatas.hu) olvashatnak.

A kisparcellás fajtateszt-hálózatban ugyan már a kezdetek óta szerepel csemegekukorica, viszont a vizsgálat csak néhány helyszínen és elsősorban fajtaregisztráció előtti teszteléssel foglalkozik, amelynek jövőbeni fejlődésére lehet számítani, ha más csemegekukoricát forgalmazók is belépnek a kísérlethálózatba. Ezen kívül, idén tavasszal a NÉBIH fertődi állomásán, a klímaváltozás okozta kihívások kapcsán, maghüvelyes, illetve alternatív fehérjenövény fajtakísérletek is elindultak az ÖMKi szervezésében, melyekkel kapcsolatos pozitív tapasztalatok akár e kultúráknak a hálózatban való megjelenését is eredményezheti a közeljövőben. Terveink szerint a fajok köre tovább bővíülhet jövőre, amikor alakor és árpafajta is bekerülnek a kalászos tesztelő hálózatba.

Sajnos a szomszédunkban dúló háború következtében megnövekedett energiaárak által kikényszerített általános takarékoskodás elsősorban a bio termékek fogyasztását érinti hátrányosan, amely jól láthatóan megnyilvánul az alapanyag-előállításához szükséges öko vetőmagok eladásainak visszaesésében is (pl. tönköly). Több visszajelzés is érkezett, hogy a nyugat-európai piacok ily módon viszonylag telítetté váltak, amelyre megoldás lehet az EU-n kívüli exportlehetőségek feltérképezése és irányítottabb fejlesztése, de ez egy hosszabb távú folyamat, amely az öko vetőmagpiac további, hasonló ütemű bővülését nem képes azonnal biztosítani.

Mindeközben a hazai ökológiai mezőgazdasági ágazat, azon belül az öko vetőmagszektor fejlődését több, jelentős, új kezdeményezés is szolgálhatja a jövőben, mint például tavaly év elején az Agrárminisztérium által meghirdetett Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért stratégiai dokumentumban kitűzött, impresszív célok (pl. öko területi részarány-növelés 10%-ra), vagy az ökológiai gazdálkodásra való átállást támogató, sikeresen elbíralt pályázatok által előrevetített jelentős öko területnövekedés a 2022-2025. évek közötti időszakban, mely során várhatóan az eddigieknél jelentősebb mértékben fognak növekedni az öko szántóterületek. Az eddigi célzott támogatásoknak köszönhetően az utóbbi évek során 300 ezer hektár körülire nőtt a minősített öko területek mérete hazánkban. Ennek

Az ÖMKI-VSZT-NÉBIH ökológiai kiscparcellás őszi búza fajtakísérlet bemutatása az érdeklődőknek a Csoroszllya Farmon tartott ökológiai szakmai nap keretében (2022, Szár)

12%-án gabonaféléket termesztenek, amelynek területe az új átállási támogatásnak köszönhetően akár meg is duplázódhat a közeljövőben.

Az EU Zöld Megállapodása keretében meghirdetett nagyarányú ökológiai területnövelési célt, illetve az öko vetőmaghasználat 2037-re tervezett kötelezővé tételének elérését szolgáló, kifejezetten a növénynemesítő- és vetőmagszakmát érintő EU rendelkezés (2022/1647 végrehajtó határozat) látott napvilágot nemrég, mely előírja a tagállamoknak, hogy 2023 júliusától biztosítaniuk kell az ökológiai nemesítéssel előállított árpa, búza, rozs és kukorica fajtajelöltek számára a módosított DUS vizsgálatot (egyes, nagyobb heterogenitást megengedő tulajdonságok tekintetében) és az ökológiai (vagy legalább low-input) körülmények közötti gazdasági értékvizsgálatot. E végrehajtó határozat az első fontosabb lépés a tisztán öko fajta- és vetőmaghasználat felé vezető úton.

A NÉBIH a határozat követelményeinek minden bizonynyal meg tud felelni, ugyanis az Öko Vetőmag Munkacsoport által is adott visszajelzések/igények mérlegelését követően a fertődi állomásukat és a tordasi központi állomásukat egy részét átállították tanúsított ökológiai területté. Továbbá az újonnan kiépítendő öko fajtaminősítő hálózat részben, vagy egészben a kiscparcellás posztregisztrációs kísérlet-hálózatot is használhatja, hiszen ezt a hivatkozott jogszabály lehetővé teszi. A fajtaminősítés során így a közeljövőben nemcsak az ökológiai területen nemesített ökológiai fajták hivatalos állami minősítése valósulhat meg, hanem várhatóan a részben vagy egészben konvencionális területen szelektált fajtaje-

löltek kiegészítő tesztelését is lehet akár kérni, ha a NÉBIH is lát ebben az irányban fejlesztési lehetőséget. Ennek eredményeként akár a nemzeti fajtajegyzékbe is felvezetésre kerülhet, hogy az adott fajta a hatóság általi „öko-célú” teszten (is) sikerrel szerepelt.

A fajták ilyen típusú „öko-minősített” jelzővel való ellátása nemcsak az öko gazdáknak adhat jelentős segítséget a fajtaválasztásban, hanem nagy valószínűséggel növelni tudja az adott fajta öko fémzárolt vetőmagtételleinek piaci pozícióját is, valamint fejlesztheti az öko-célú hazai fajtaelőállító nemesítést is. Ez utóbbi a már régebb óta futó martonvásári (ELKH ATK) és szegedi (Gabonakutató) programok mellett a karcagi kutatóintézetben is elindult nemrég. A közeljövőben várhatóan mindezen nemesítési törekvések egyúttal a hazai öko vetőmagszektor és azon keresztül a hazai öko mezőgazdasági ágazat fejlődését is támogatni fogják.

(Megjelent a Magyar Mezőgazdaság 2022/49. szám Vetőmag mellékletében.)

DR. MIKÓ PÉTER elnök,
VSZT Öko Vetőmag Munkacsoport

... APRÓHÍRDETÉS ...

Biogazdálkodásba bevont termőföld területek Szolnok külterületen eladók. Érdeklődni: Lévai, telefon: +36 30 470 4303.

BEMUTATJUK A SIMAI MÉHÉSZETET

Simai Krisztián kisújszállási bioméhész három méze – hárs, akác, erdei mézharmat – arany minősítést szerzett az ország egyik legrangosabb versenyén, a gyulai Év Kiváló Magyar Méze megmérettetésén. Az alábbi interjúban bemutatjuk hogyan került kapcsolatba a bioméhészkedéssel és milyen tanácsokat tud nyújtani a többi bioméhészeknek, illetve azoknak is, akik ezzel szeretnének foglalkozni.

- Krisztián, évek óta kiemelkedő munkát végeztek felelősséggel, mint bio méhészek, pár mondatban bemutatnád a tevékenységeket?

- Jelenleg mintegy 80-100 méhcsaláddal méhészkedünk. A mézeink egy részét közvetlenül a fogyasztóknak, a többlétet a nagybani piacon próbáljuk értékesíteni. A sikeres közvetlen értékesítés egyik kulcsa, hogy minél szélesebb legyen a termékpalletta amit kínálunk, ezt minden évben igen intenzív vándorlással igyekszünk megvalósítani. A munka oroszlánrészét ketten végezzük a feleségemmel, Judittal, a vándorlásokban további két méhésztársammal segítjük egymást. A vándortanyák kiválasztásánál kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy lehetőleg ökológiai területekre vándoroljunk és ennek megfelelően mézeink a bio minősítést is megkaphassák.

- A gyulai Év Kiváló Magyar Méze megmérettetésén nagyon szép eredményeket ért el mindhárom nevezett mézete, a hárs, akác és az erdei mézharmat. Ha jól tudom már nem először nyertek el rangos díjakat, ami nagy elismerés. Mit jelent ez számotokra?

- A szezon végén minden évben megvizsgáljuk a megtermelt mézeinket és amelyekről úgy véljük, hogy esélyes lehet valamilyen díjra, elindítjuk a versenyen. 2018-ban az akácmézünk, 2020-ban a repcemézünk kapta meg a legmagasabb, Év Kiváló Magyar Méze elismerést.

2022-ben három mézet nevezünk és mindhárom arany minősítést ért el az első körös megmérettetésén. Úgy gondolom, hogy ezek az eredmények azt jelzik számunkra, hogy jó úton járunk és ezen az ösvényen érdemes továbbhaladni. Ezen kívül pedig egy kis időre az írott, a hallható, látható, és az online médiák élére is lehet kerülni, ami egy nagyon jó marketing eszköz, remek segítség a közvetlen értékesítésben.

- A méhészkedést azért kevesen választják hobbinak, nektek is először annak indult, vagy már az elejétől kezdve határozott céljaitok voltak?

- Most valószínűleg nem leszek túl népszerű, de őszintén szólva az első méhcsaládjaim megvásárlását pusztán befektetésnek gondoltam. Aztán ahogy egyre több időt töltöttem a méhek között, egyre többször csapott meg a propolisz illata és a végén teljesen megbogarasodtam. Elragadtott tehát a méhek csodálatos világa, és első generációs méhész lettem, ami ma már nem csak a szakmám, hanem a hivatásom is. Hozzá kell tenni, hogy idő közben azért megszereztem az OKJ-s, majd pár év múlva a méhészmester képesítést is. Nagyon fontosnak tartom az új, méhészetben használatos technológiák elsajátítását, hiszen ez kulcsfontosságú kérdés a fennmaradáshoz. Két irány van csak, fejlődés, vagy visszafejlődés, köztes állapot nincs.

- Hogyan váltottatok bio méhészkedésre?

- Mindig is fontos volt számomra, hogy a méheket a lehető legkisebb vegyszerterhelésnek tegyem ki, az meg aztán végképp nem fér bele az értékrendembe, hogy olyan szereket

alkalmazzak a méhészetemben, amik szermaradványokat hagyhatnak a viaszban – rosszul alkalmazva akár a mézben is – és ezzel a méhek további generációira is egyfajta terhelést gyakoroljanak. Utoljára 2015-ben használtam szokványos méhészetben alkalmazott szereket. Végül 2018-ban jutottam arra az elhatározásra, hogy átállok. Ehhez a teljes lépkészlet cseréjét választottam. Szerencsés vagyok, mert ebben az évben minden körülmény adott volt az átálláshoz, így 2019-ben az akácom már bio minősítéssel rendelkezett. 2022-től rendelkezünk a mézkeszereléshez szükséges szerződésekkel is, így ma már a bio megnevezésen túl az EU ökológiai logóját és a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. védjegyét is örömmel tüntetjük fel címkéinken.

- Nehézséget okoz számotokra a bio előírások betartása a méh károsítókkal szemben? Elsősorban az atkákra gondolok.

- 2016-17 körül csatlakoztam az ÖMKI On-Farm csapatához, ahol ez idő tájt már javában tesztelték termelő méhészekben az atkairtas technológiáit természetes, bioméhészeti használatos szerekekkel. A védekezésünk gerincét az oxálsav adja, ezt különböző technológiai fogásokkal kombinálva és nagy hangsúlyt fektetve a monitoringra nem jelenthet gondot a védekezés. Ez persze nagy odafigyelést és sok-sok többletmunkát igényel, viszont az eredmény önmagáért beszél.

- Mit tanácsolnátok a kezdő méhészeknek?

- Jónéhány kellemetlenségtől megóvhatják magukat, ha – velem ellentétben – betartják a megfelelő sorrendet. Első lépés, egy jó méhésztanfolyam (igen, van ilyen, kis utánajárással megtalálható), ahol megkaphatják a megfelelő ismereteket

a méhekről, a méhtartás jogi hátteréről, valamint némi vállal-
kozási ismereteket is elsajátíthatnak. Ezután a legfontosabb,
hogy keressenek maguknak egy mentort, aki segít a megfelelő
gyakorlat megszerzésében. Ő tudni fogja, ha eljött a pillanat,
amikor már a mentorált alkalmas önállóan méheket tartani.
Ha a fentiek teljesültek, maximum 5-10 méhcsaláddal javasol-
nám a kezdést. Fontos! A méhészet egy összetett és bonyolult
szakma, ha valaki rosszul csinálja, a környező méhészeknek is
jelentős károkat okozhat vele!

**- Hogyan látjátok, a magyar méhészek, azon belül is a bio-
méhészek jövőjét? Sokan megmaradnak hobbi szinten, vagy
egyre többen komolyabban kezdenek el foglalkozni vele?**

- Nos, ez nem egyszerű kérdés. A növekvő költségek, az
EU piacaira beömlő EU-n kívüli mézek okozta csökkenő méz-
árak egyáltalán nem teszik ezt a csodálatos szakmát vonzóvá.
A méhészek több utat is választhatnak. Csökkenthetik állomá-
nyukat és hobbiméhészként folytathatják. Növelhetik
az állományt, ami jelentős további beruházásokat igényel a
jelenlegi bizonytalanságban. Meg lehet próbálni az eddigi
pozíció megőrzését, valami hozzáadott érték bevonásával, ez
lehet akár a bio minősítés megszerzése is. Ebben a világban
egy dolog az állandó, a változás. Aki ehhez alkalmazkodni tud,
az tud túlélni.

- Milyen fajta mézekkel találkozhatunk nálatok?

- Bio minősítéssel rendelkezik az akácméz, a vegyes-
virágméz, a hárs-, selyemfű-, napraforgó- és a gesztenyeméz.
De forgalmazunk szokványos repce- és facéliamézet, illetve
erdei mézharmatot is.

Mivel legnagyobb mennyiségben a napraforgómézünk áll
rendelkezésre, így ebből készítjük az ízesített krémmézeket,
áfonyás, málnás és szamócás ízekben, valódi gyümölcsök hoz-
záadásával.

**- Melyikre vagytok a legbüszkébbek? Vagy melyik a leg-
különlegesebb számotokra?**

Legbüszkébbek természetesen a mézversenyen is ered-
ménnyel szereplő mézekre vagyunk, de nincsen kedvencünk,
hiszen mindegyik mögött ugyanaz a fáradságos munka van,
amit mindig feledtet velünk a fogyasztóink arcán lévő elége-
dett mosoly.

- A jövőre nézve milyen terveitek vannak?

- A teljesség igénye nélkül, közeli terveink között szerepel,
hogy részt vegyünk külföldi mézversenyeken és a termékpa-
lettát is tovább kívánjuk bővíteni, például virággporral.

Távolabbi terv, hogy bio mézbort, esetleg mézsört készí-
tünk, illetve a méhészet turisztikai vonatkozásait is kiak-
názzuk, például egy kaptárlevegős ház, esetleg egy bemutató
méhészet létrehozásával.

BUJTÁS OLIMPIA

MÉHÉSZET ÉS BIOMÉZ-TERMELÉS

Rohamosan változó világunkban egyre többször fordul elő az ismeretek/fogalmak félreértése, illetve azok különböző értelmezése. Sokszor hallhatjuk: a méhlegelők közül az akác, illetve az akácméz teljes mértékben bio, mivel... És itt több fontos megállapítás kerülhet előtérbe, ami elmondható többnyire az akácból pörgetett mézre, továbbá amit egyes csoportok előzékenyen terjesztenek. De ez a megállapítás nem „kerék”, nem tartalmazza a biomézre vonatkozó összes feltételt.

Több példa hozható fel más témában is erre, pl. „*nincs jogosítványom, de tudok autót vezetni*” – *vezethetek?* NEM! Hasonlóképp: „*ismerem a jogi háttereket/problémákat, jogi diploma nélkül lehetek ügyvéd?*” NEM!

Fogadjuk el, hogy a saját magyarázat, öngazolás önmagában nem elég, bár ez megfelelhethet többféle „jó gyakorlatnak” is.

Akkor mitől lehet az én méhészetem, illetve a termékem is bio? Nézzük sorban!

Az ilyen termelés fontos feltételei:

- Ismerni, illetve meg kell ismerni a biotermelésre, biotermelésre vonatkozó előírásokat. Hol, illetve hogyan? Számos (hivatalos, hiteles) hazai és nemzetközi forrás van, de talán a legfontosabb az elején tisztázni a következőket:
- a felkészültséget, a biotermelésre vonatkozó készséget, majd gyakorlatot ki igazolhatja? Ezt az állami, hatósági kontrollt az ún. ellenőrző és tanúsító szervezetek végzik, esetünkben a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

A bio előírások szerinti gazdálkodásnak/méhészetnek nyomomonkövethetőnek kell lenni, ez is az ellenőrizhetőség feltétele. Ez folyamatos munkával, és annak bizonyíthatóságával érhető el, ahol a bizonyítást az aktuális adatlapok vezetése biztosítja. Ilyen adatlapok lehetnek a konkrét munkára utalók, pl. állományszinten, rendeleti kötelezettségek, de pl. lehet alvállalkozó, aki szerződéses kapcsolatban van a partnerrel és az ellenőrző szervezettel is.

Mit jelent az ökológiai gazdálkodás?

Az ökológiai gazdálkodás, vagy más néven bio, vagy organikus gazdálkodás (utóbbi inkább az angol nyelvterületen) – nagyon leegyszerűsítve – az agrár és élelmiszertermelő tevékenységek leginkább környezetbarát változata. Lényege, hogy segítségével értékesebb beltartalmú, lényegesen kisebb környezetterhelésű növényi és állati élelmiszereket, termékeket állítsunk elő, melyek hosszú távon is fenntartható módon képesek ellátni szükségleteinket, anélkül, hogy a talajt, a vizet és összeségben a természeti környezetet, a bolygót jobban megterheljünk, mint amennyire az önmagától regenerálódni képes. Meggyőződésünk, hogy hosszú távon az ökológiai gazdálkodás az egyetlen felelős gazdálkodási forma, amit mára mind az uniós döntéshozók, mind a magyar kormány felismert, ezért kifejezetten a területalapú és beruházást ösztönző vidékfejlesztési pályázatokkal támogatják is az agrárium minél nagyobb arányú átállását az ökológiai gazdálkodásra.

Az ökológiai gazdálkodás jogszabályokban foglalt előírásai a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. által (Dr. Roszík Péter szerkesztésében, a 16. átdolgozásban) „*Az ökológiai gazdálkodás Alap-feltételrendszer*” c. kiadvány mutat naprakész választ. A honlap (www.biokontroll.hu) részletesen bemutatja ezeket a feltételeket, elérhetőségeket részleteiben, követve a változásokat is. A feltételrendszer megrendelhető a honlapon,

majd a Biokontroll rendszerébe történő bejelentkezés, szerződés esetén jóváírásra kerül annak ára az első éves díjbol.

Tehát a mezőgazdasági termékeket, a belőlük készült élelmiszereket és takarmányokat csak akkor szabad ökológiai (öko, bio, biológiai, organikus) jelöléssel forgalmazni, ha a rájuk vonatkozó közösségi (EU) és hazai jogszabályok betartása mellett, az állam hatósági kontrollja alatt működő ellenőrzési rendszerben állították elő és rendelkeznek ezekről igazolással.

Gondolkozhatunk, akár okoskodhatunk is, hogy mikor környezetbarát egy technológia? Mit jelent az előállítás és pörgetés (ez méhek esetében szinte egyedülálló) és a Biokontroll/EU szerinti elkészítés/kiszérelés szó? Mit jelent a természetes szó? Mit jelent a vegyszermentes szó? Mit jelent az emberi szervezetre nézve egészséges termék, illetve mit jelentenek az EU-jogszabályok. Másképp kell értelmezni – sajátosságai miatt részletezni – a bioban alkalmazott technológiá(ka)t a különféle növény- és állat, termék és termelési mód, illetve az ezekhez kapcsolódó munkafolyamatok esetében.

Korábban a honlapon már volt néhány „Tanács fiatal gazda bio-méhészetének kialakításához (2014)” és nem sokkal előbb „Tanácsok a kezdő és nem csak kezdő bioméhészeknek”-, ami most is olvasható, de érvénye némileg változott az évek során. Részletesen és alapszinten tudjuk meg belőle, mit, miért, mikor és hogyan kell értelmezni, majd azokat megfelelően dokumentálni.

Bár a fent javasolt cikkek nagyon részletesek és hosszadalmas, szerteágazó, több tudnivalót taglalóak, ami szerencsés az érdeklődők számára, fontos azonban, hogy a javasolt adatlapok (*lásd a honlapon: www.biokontroll.hu -> dokumentumtár -> méhészet -> általános* – *ami minden partnerre vonatkozhat, nemcsak méhészre*) tartalmaznak útmutatást, amelyek sokat segíthetnek adott pillanatban a továbblépéshez.

Ha beléptünk a Dokumentumtárba, a sok címszó közül kiemelhetjük az „Ökológiai üzemleírást”, azaz ÖÜL-t. Ezt a több oldalas összefoglalót minden méhésznek az első alkalommal kell elkészítenie a mellékletekkel együtt. Lényegében pontokba szedve az egész tevékenység, terület választás, kezelések, élelempótlás, fontosabb technológiai leírását tartalmazza a rendelkezésre álló területekkel (telephely, vándortanyák térképe a röpkörzetben található méhlegelővel), valamint a különböző eszközrendszerekkel (raktárak, gépek, jármű stb.) és szükséges mellékletekkel. Az egyes részek értelmezéséhez segítséget nyújthatnak a közelben működő elhivatott bioméhészek, a megyei méhészeti szaktanácsadók és a Biokontroll munkatársai is. Ez a dokumentum több évig is érvényes lehet. Amennyiben változás történik, csak az adott részben kell elvégezni a módosítást. Változás esetén az ÖÜL Pótlapon kell az adott ponthoz a szükséges kiegészítést/módosítást tenni, a további működés érdekében.

Évente, tavasszal a bevezetés az „Éves adatközlő” – igény szerint postán, vagy email-en érkezik, ezen ellenőrizni kell az

adatokat és jelezni az esetleges változást, a partnerre vonatkozó kérdéseket kell megválaszolni, az éves vándorlási/hordási tervet, kitölteni, mindezt aláírni és visszaküldeni a határidőn belül.

Ezt követi az érdemi termelés (hordás/pörgetés) és előírásai – a kötelező bejelentések (polgármesteri), a vándorlás esetén a be- és kijelentői, a térkép értelemszerűen, az állatorvosi igazolás (méhcsaládok száma) és öt napon belül a mézfajta, illetve a saját fedelezési viasz, mülép, raktárkészlet készletre jelentése a KVJ adatlapon, ügyelve a részletekre. Változás esetén a vándorlás változás adatlapon (F-288), azok részletei fontos kitöltendők. Tehát a betakarítás (pörgetések) után a mézfajták készletrevételi jelentése, a KVJ (F-51) értelem szerinti kitöltése, befejezés esetén annak jelzése. Ha kész a termelés az adott évben, kérhetjük az utolsó KVJ-vel a bio méz(ek) tanúsítását, ami a Tanúsító lappal zárul. Itt lehet olyan hiányosság jelzése, ami akadály a tanúsításnak, tehát gyorsan kell pótolni.

Az éves ellenőrzéskor a következő dokumentumokat kell még bemutatni: az előző ellenőrzés óta beszerzett anyagokat (F-69), viasz/mülép igazolást, alvállalkozói szerződést, az eladott termékeket évente a Vevők listáján (F-41), viszont a készletnyilvántartón (F-221), ami több éven át folyamatosan vezetendő (termékenként, státusszal: öko, nem öko), valamint a felvásárlási jegyeket.

Az „Ökológiai üzemleírás pótlapon” jelezni kell a jelentősebb méhészeti telep/technológia módosítását, módszertani változást/változtatást stb. ezt az ellenőrrel megbeszélve szintén csatolni kell, mellékletként pdf változatban. A pdf-formátumhoz még annyit kell tudni, hogy a COVID-járvány okozta korlátozások (2020) miatt felgyorsultak az internetes – bizonyos renDELETEhez kapcsolódó – távellenőrzések, ezáltal szinte mindenki számára fontos lett az internetes felkészültség, segítség előkészülete. Erről is nyilatkozni kell – évente – az Éves adatközlő lapon.

Fontos még az Állományvizsgálóról a folyamatos, saját ellenőrzés, pl. mülépbeadás/lépcsere pontosítása – ami legyen évente min. 30% –, illetve a különböző időben, különböző módon végzett atka elleni kezelések az adatlapon (F-119).

A befejezés teljes, ha a Tanúsító lapon kapott hiányosságok pótlása megtörtént és elektronikusan megérkezik a Minősítő Tanúsítvány, ami igazolja a Biokontroll által ellenőrzöttséget és a termékek értékesíthetőségét az ÖÜL-ban jelzett módon (hordás/felvásárlójegy), vagy egyéb formában.

Mi lehet az első lépés a bejelentkezési lap kitöltése és szerződéskötésen kívül?

Méhállomány szabály szerinti vásárlása, illetve a már működő méhészet esetében hasonló a helyzet. A konvencionális, (hagyományos, nem bio) méhészet átállási módja függ a partner méhészkedési módszerétől, illetve a rövid- és hosszútávú tervtől és a termelés lendületétől. Az átálláshoz nélkülözhetetlen lépcsere/viasztermelés jó méhlegelő (3 km-es sugarú, megfelelő röpkörzetet bemutató térképpel), több mézelő növényi kultúra esetében, kedvező évjárat(ok)ban lesz könnyebben eredményes.

Az átállás azt jelenti, hogy a már ellenőrzött időszakban a méhészet lépkészlete eléri a 100%-os cserét azaz (méhcsaládonként) 2 kg bio mülép kiépítését a bejelentett családok

ban. Közben természetesen be kell tartani a méhek tartására, a betegségek kezelésére stb. vonatkozó szabályokat (*Alapfeltételrendszer*).

A szükséges viasz (részben) származhat saját fedelezési viaszból – a feltételrendszer szerint –, illetve megfelelő módon beszerzett, vagy alvállalkozóval és szerződéssel készített müléppel. Az egyéb méhészeti bio tennivalókat az előbbiekben áttekintettük, tehát ennyi feladat után történhet a termék (méz, viasz, mülép, méhcsalád) raktárkészletének (KVJ) jelentése, az átállt állapot igazolása a Minősítő Tanúsítvánnyal, a bejelentkezéstől számított min. egy éven, illetve a teljes viaszcsere után.

A konvencionális méhészet tehát néhány éven belül átállhat a bio termelésre.

Már ellenőrzött, tanúsított ökológiai állományból történő vétel esetén – kielégítő igazoló adattal, illetve adattartalommal – közvetlen a Minősítő Tanúsítvánnyal az átállt státusz megkapva folytathatjuk a további teendőket az előbbiekben megismert feltételekkel.

Megszívlelendő egyéb fontos tudnivaló ismertetése

Az előírásrendszer tartalmazza a „Szankciókatalógust”, más néven a hiányosságokra reagáló eljárások listáját. Ez már a kötelezettségek határideje lehet, ami szerint többféle eltérési forma ismeretes, aminek pénzügyi vonzata lehet (magyarázat a Tanúsító lap utolsó bekezdésben). Természetesen az eltérések a figyelmeztetések, az F1, 2, 3. változatai ideiglenes jellegűek, azaz visszavonható, illetve függő lehet és a pótlás után törölődik. (Persze ez egy határon belül értendő.) Ugyanez vonatkozik a szigorúbb, szankciók, az SZ1, 2, 3. esetében is, meghatározott büntetés/jelentés/megszüntetés, illetve büntetés befizetése mellett.

DR. SZALAINÉ MÁTRAY ENIKŐ – DR. SZALAI TAMÁS
Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

MIKOR METSSZÜNK A GYÜMÖLCSÖSBEN?

A gyümölcsfák több évig egy helyben lévő állókultúrák, melyek koronájának, termőfelületének szabályozása igen sarkalatos kérdés.

Az optimális termőfelület szabályozás számos előnyhöz juttatja a természetet, mint pl. szellős, napfény által jól átjárható termőfelület, ahol a termőrészek jó minőségben folyamatosan képződnek, melyekből kiváló minőségű gyümölcsök fejlődnek. A szellős termőfelületben nem alakul ki felkopaszodás, mely a termőfelület csökkenését okozza. További előny a nedvesség rövid idő alatti felszáradása, így fertőzési góccok nem keletkeznek, ezáltal a közvetlen kórokozó kitettség is mérséklődik.

A metszés időzítésének kérdése az ökológiai keretek között művelt gyümölcsösök metszése során különös súllyal merül föl, hiszen ezekben a gyümölcsösökben a kémiai növényvédelem eszköztára szűkebb, mint a konvencionális kezelésű társaiké, így a fák metszésen keresztül befolyásolt egészségi állapota, a termőzóna kár- és kórokozó mentessége gyakran a növényvédelmi gyakorlat egyetlen, mechanikai megoldásaként kínálkozik. Minden bizonnyal erre a tényre továbbra is így tekinthetünk hosszú távon is, mivel várhatóan a réz növényvédőszer hatóanyagot tervszerűen 2026-ig kivetik a gyakorlatból, a réz kedvező fungicid és baktericid hatásáról lemondva nehéz helyzetbe kerülhetnek a biotermesztők, a metszés időzítése továbbra is fontos szempont marad.

Mikor metsszük tehát bio gyümölcsöseinket? Sok esetben a metszés időpontja egy kényszerű megoldás eredménye: akkor metsszünk, mikor időnk van rá. Néhány megfontolásra érdemes ötletet, illetve érvet szeretnénk közreadni ebben a cikkben, mely – talán – segíthet a metszés időpontjának jobb ütemezéséhez. Az első már az ültetvény tervezésénél figyelembe veendő, ugyanis akkora ültetvényt célszerű tervezni, amit a termőre fordulást követően meg tudunk metszeni. Ezt

a szemléletet folyamatosan figyelembe kell venni nemcsak az ültetvény területének meghatározásában, hanem a koronaforma kialakítása során is. Egy emberléptékű, azaz maximum 3-3,5 m magas koronaformát egyszerűbb metszeni, mint egy hagyományos nagy famérettel rendelkezőt. Sajnos ott még nem tartunk, hogy a gyümölcsfajták növekedési erélye „feldeterminált”, vagy „determinált” lenne, ezért fontos a fajta növekedési erélyének pontos ismerete, valamint a kívánt koronamagasság elérését követő folyamatos tetejezés, a végleges famagasság beállítása. A növény, mint növekvő lény, addig a pontig fog növekedni, amíg a termőegyensúly ki nem alakul. Ezt követően már a tetejezések száma egyre ritkább lesz, 2-4 évente kell csak elvégezni ezt a munkát.

A fajtaválasztásnál érdemes olyan fajtákat előnyben részesíteni, melyek habitusa, hajtás- és ágrendszere jól alkalmazkodik a metszés során támasztott kritériumokhoz, vagyis laza, ritka ágrendszerű, már genetikailag szellős koronaformát képző fajta. Fontos további szempont a kiválasztott fajta fás részeinek a fás szöveteket károsító kórokozókkal szembeni ellenálló-képessége, vagy toleranciája. Ezzel jelentős növényvédelmi költségeket takaríthatunk meg.

A metszést alapvetően két időpontban végezhetjük el, nyugalmi időszakban, azaz télen, vagy a vegetációs időszakban, azaz szüret után nyáron. A téli metszési időszak lombhullástól a rügyek fakadásáig tart, míg a nyári metszési időszak a július 20. és augusztus 20. közötti időszakot foglalja magában. A két metszési időpont között lényeges különbségek vannak.

A metszés során sebek keletkeznek, a hőmérséklet jelentős hatással van a keletkezett sebek záródására, a sebpara kialakulására. A téli időszakban végzett metszések során több hét (4-6 hét) is eltelhet a sebek záródásáig, míg a nyáron végzett metszések alkalmával sokkal rövidebb idő (néhány óra, vagy néhány nap) szükséges ugyanehhez. Ez az oka annak, hogy azoknál a gyümölcsfajoknál (mint pl. kaj-

szi, meggy, cseresznye), ahol a fás szöveteket károsító kórokozók jelentős károkat okozhatnak a szövetekbe kerülve nem érdemes a téli nyugalmi időszakban metszeni, csak a tél elmúltával (legalább a rügyek megduzzadását, vagy az egérfüles állapotot meg kell várni). A másik megoldás, hogy a szüret után, nyáron metsszük ezeket a gyümölcsfajokat.

A fás szöveteket károsító kórokozók a sebeket keresztül a szövetekbe jutva jelentős mértékben csökkenthetik a termőfelületet, melyek a több éves ágakon, gallyakon helyezkednek el. Ha a fás szövetekbe jutnak a kórokozók, ott már nem lehet ellenük védekezni kémiai szerekkel, csakis az egészséges szövetig ható csonkolással, mely termőfelület-vesztést és további sebek okozását eredményezi.

Még jelentősebb a kár, ha az ültetvény közvetlen szomszédságában fertőzési források (elhanyagolt ültetvény, jelentős mértékben fertőzött ültetvény, vagy szoliter fák) találhatók.

Ha mindenképpen metszeni kell az említett „érzékenyebb” gyümölcsfajokat télen, akkor ajánlott sebezéssel kezelni a 20 Ft-os érménél nagyobb felületű sebeket, hogy azonnal le tudjuk zárni, megakadályozva a kórokozók bejutását.

A nyáron végzett metszés során a tartalék tápanyagok már a gyökérbe vándorolnak, ami azt jelenti, hogy a metszés során eltávolított részekkel nem távolítunk el jelentős mennyiségű tápanyagot a növényből. Ezzel szemben a télen, különösen a tél második felében végzett metszés során a tartalék tápanyagok a gyökérből a talaj feletti részekbe vándorolnak, ami azt jelenti, hogy a metszés során jelentős tartalék tápanyag mennyiséget veszünk el a gyümölcsfától.

A nyári metszés során eltávolított növényi részek már nem hajtanak ki abban az évben, ami azt jelenti, hogy a gyümölcsfa termőfelületét, azaz faméretét mérsékelni tudjuk. Ezzel szemben a tél végi metszéssel erősítjük a gyümölcsfát, vagyis erős növekedési erélyre kényszerítjük, ami azt jelenti, hogy nagy termőfelület kialakítására sarkalljuk a növényt.

A nyári metszés időszaka sok gyümölcsfajnál a termőréteg differenciálódás (a következő évi termőrétegek kialakulásának) időszakának végére esik. Tehát, ha a termőfelület egy részét eltávolítjuk, akkor jobb minőségű termőrétegek alakulnak ki, melyek hatására jobb minőségű termések keletkeznek, kisebb lesz az osztályon aluli termések aránya. Ezzel szemben a téli metszés során már nem tudjuk befolyásolni a termőréteg differenciálódást, mert addigra már az a végéhez közeledik.

Nem igaz, hogy ha nyáron csökkentjük a termőfelületet, azaz metszünk, akkor kevesebb lesz a következő évi termésmennyiség, sőt a nyári metszéssel „termést metszünk a fára”, mint ahogy a gyakorlati tapasztalat mutatja. Több-ször bizonyított tény, hogy a nyári metszések után 20-30%-kal nagyobb termésmennyiség szüretelhető az előző évihez képest. A nyugalmi időszakban végzett metszésről ez nem mondható el.

Ha a két metszési időpontot összehasonlítjuk, akkor látható, hogy a téli időszakban végzett metszés munkaszervezés szempontjából egyszerűbb, mivel akkor nincsenek munkacsúcsok és kedvező a hőmérséklet a munkavégzéshez. Ezzel szemben a nyári időszakban munkacsúcsok vannak és a nagy meleg (25°C feletti hőmérséklet) negatívan hat a munkateljesítményre. Ez a legfőbb oka annak, hogy a nyári metszés nem terjedt el nagymértékben a gyümölcsültetvényekben.

Növény egészségügyi szempontból a legjobb a nyári metszés, mivel nincs semmilyen negatív hatása a növényre, sőt jól „alkalmazkodik” a fásszárú gyümölcsfáink életritmusához. Jó munkaszervezéssel kivitelezhető tehát a nyári metszés, ami nagymértékben elősegíti az ültetvény kór- és kártevő mentesítését, ezzel pedig minőségi gyümölcs előállítását.

DR. BUJDOSÓ GÉZA

MATE Gyümölcsstermesztési Kutató Központ

LEFLER PÉTER

Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

1. Az alábbi új jogszabályok jelentek meg az utolsó tájékoztatásunkat követően

- 1.1. A BIZOTTSÁG (EU) 2023/121 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2023. január 17.) a bizonyos termékek és anyagok ökológiai termelésben való használatának engedélyezéséről és ezek jegyzékének összeállításáról szóló (EU) 2021/1165 végrehajtási rendelet módosításáról és helyesbítéséről.
- 1.2. A BIZOTTSÁG (EU) 2023/186 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2023. január 27.) az (EU) 2021/2325 végrehajtási rendeletnek az ökológiai termékek Unióba történő behozatala terén illetékes egyes ellenőrző hatóságok és ellenőrző szervek elismerése tekintetében történő módosításáról.
- 1.3. A BIZOTTSÁG (EU) 2023/207 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2022. november 24.) az (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az ökológiai termelés szabályainak való megfelelést igazoló tanúsítvány mintája tekintetében történő módosításáról.

(A jogszabályok megtalálhatók honlapunkon is: <https://www.biokontroll.hu/ellenorzes-es-tanusitas/jogszabalyok/>.)

2. Nemzeti intézkedés jegyzék

A hatályos EU ökológiai gazdálkodási jogszabályok értelmében a Biokontroll „Szankciókatalógusa” helyett a NÉBIH által kiadott nemzeti intézkedés jegyzék szerint kell értékelnünk az esetleges eltéréseket.

3. A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. 2023. évi ellenőrzési és nyilvántartási díjai

Szerződésünk 5. pontja értelmében a tárgyevi díjváltozás az inflációt követi, továbbá a minimál díjak esetében az önköltséghez igazíthatók. Ezeket figyelembe véve 2023-ban az alábbi szolgáltatási díjakkal számolhatnak T. Partnereink.

➔ **Feldolgozó-, forgalmazó-, export-, import-, gombatermesztő-, vadon termő növények, gombabegyűjtő-, tárolási- és alvállalkozói tevékenységek esetén:**

- ellenőrzés időtartamára: 20 200 Ft/megkezdett óra + 27% áfa;
- felkészülés, értékelés és tanúsítás időtartamára*: 20 200 Ft/megkezdett óra + 27% áfa;
- kiszállási díj: 38 300 Ft + 27% áfa;

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

- az éves díj legalább: 86 700 Ft + 27% áfa ellenőrzési és nyilvántartási díj és 38 300 Ft + 27% áfa kiszállási díj;

* A felkészülés, értékelés és tanúsítás időtartama megegyezik az ellenőrzés időtartamával.

➔ **Mezőgazdaság, méhészet, akvakultúra esetén:**

Csoport	Díj
Szántóföldi növények	4 400 Ft/ha + ÁFA
Szőlő, gyümölcs, zöldség, gyógynövény	7 700 Ft/ha + ÁFA
Nem termő ültetvény	4 400 Ft/ha + ÁFA
Szálaskarmány-növények	3 000 Ft/ha + ÁFA
Fővetésű zöldtrágya növények	3 000 Ft/ha + ÁFA
Gyep	300 Ft/ha + ÁFA
Ugaroltatott terület	1 400 Ft/ha + ÁFA
Egyéb (erdő, nádas, ökológiai kiegészítő terület stb.)	1 400 Ft/ha + ÁFA
Üvegház, fólia esetében (termesztő felület)	45 Ft/m ² + ÁFA
Állattartás (0,4-2 állategység/ha állatsűrűség)	2 100 Ft/állategység + ÁFA
Állattartás (0,4-2 állategység/ha állatsűrűség alatt, illetve felett)	3 200 Ft/állategység + ÁFA
Méhészet	350 Ft/család + ÁFA
Halastó	1 300 Ft/ha + ÁFA
Minimáldíj	125 000 Ft + ÁFA ellenőrzési és nyilvántartási díj és 4 000 Ft + ÁFA kockázatelemzési díj

4. Felhívás a kibocsátott számlák teljesítésére

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. szinte kizárólag a Partnerrek által befizetett szolgáltatási díjból tartja fent magát. Ezért kéri minden Partnerét arra, hogy a számlán feltüntetett időpontig fizesse meg az ellenőrzési-tanúsítási szolgáltatási díjat. Ennek elmulasztása esetén a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. kénytelen a gazdasági életben általánosan alkalmazott eljárásokat igénybe venni a tartozások behajtása érdekében.

További eszközünk még jogszabályi felhatalmazás alapján visszatartani a tanúsítványokat és szerződésünk alapján megtagadni különböző igazolások kiadását. Az ilyen módszerek alkalmazása feszültségekkel jár és leggyakrabban jelentős mértékben emeli a tartozás-állományt.

Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

HELYESBÍTÉS

A Biokultúra újság 2022/6 számában a „Bemutakozik a 2022. évi országos bio borverseny két nyertes borászata” c. cikkünkben Szászi Endre nevét pontatlanul írtuk. A hibáért az érintettek és Olvasóink szíves elnézését kérjük.

Az ökológiai gazdálkodásban felhasználhatónak tartott szerek, készítmények listája

E lapszámunk tartalmazza a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. által forgalmazói, gyártói kérésre alkalmasnak ítélt Tápanyagpótló, Növényvédő hatású, Biocid, Állattartó épületek tisztítására alkalmazható és egyéb készítmények listáját. A lista folyamatosan bővülhet, amely kiegészítéseket későbbi lapszámaink tartalmazzák. A mindenkor aktuális lista – az esetleges korlátozásokkal együtt – folyamatosan elérhető honlapunkon, a www.biokontroll.hu **Ellenőrzés és tanúsítás/Felhasználható szerek** menü alatt. Minden anyag, szer, készítmény – köztük a felsoroltak is – csak a hatályos EU és/vagy hazai jogszabályok előírásai szerint, illetve a hatóság különleges engedélye szerint (pl. címkétől eltérő felhasználás) alkalmazható! Érvényes módosításig, illetve visszavonásig.

Trágyázó, talajjavító és növény-, talajkondicionáló készítmények		
Abavit	Algafix	Asfer ST6
Abavit Flow	Alga K Plus®	Asfertglobal
Activstart Szántóföldi	AlgaSanBa	AscoAlga
Activstart Szántóföldi Cu	AlgaSoil	Azocor
Activstart Szántóföldi Mn	AlgaTer mikrobiológiai készítmény	Azocor 105
Activstart Szántóföldi Cu+Mn	Algimix	AZORHIZ
Activstart Szántóföldi B	Algomel MnCu	AZOTER-F
Activstart Zöldség	Algomel Proact	AZOTER-L
Activstart Szőlő-gyümölcs	Algomel Push	AZOTER-SC
Aegis Sym Argilla/Clay	Algomel ZnMn	Bacteriolit
Agrohamu	Alvaxor	Bacteriolit koncentrátum
Agroptim Sunset biostimulátor	Amalgerol Essence	Bactériosol Concentré UAB
Agro EZ	AminoBór® 15% lombtrágya	BactoFil® A 10 egyszikűekhez
AGROSOL liquid	Aminoflow	BactoFil® B 10 kétszikűekhez
AGROSOLution Gabona	AminoQuelant B	BactoFil® Carbon cellulózbontó
AGROSOLution Golfgyep	AminoQuelant Cu	BactoFil® CELL szárbontó
AGROSOLution Gyümölcs	AminoQuelant minors	BactoFil® Pillangós
AGROSOLution Sport és játéktéri gyep	AminoTotal	BactoFil® Szójaoltó
AGROSOLution Szőlő	Araquill	Baktomix UN
AGROSOLution Zöldségek, kapásnövények	Armurox növénykondicionáló készítmény	BactoVital mikrogranulátum
Alga 600	Artis	BactoVital WP
	Artis Pro	Balance System Product Family® L&S Lomb
	Asboro	Balance System Product Family® Regen

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

BioAgenasol
BioAlga algaatrágya
Bio-Fer Káli Szulf
Bio-Fer Natur fermentált baromfitrágya
Bio-Fer Natur Extra fermentált baromfitrágya
Bio-Fer Nitro-Vit fermentált baromfitrágya
BioFil® Borsó talajoltó
BioFil® Extra adalék (folyékony)
BioFil® Klíma A3 folyadék talajoltó baktérium
BioFil® Klíma A3 por talajoltó baktérium
BioFil® Klíma A4 folyadék talajoltó baktérium
BioFil® Lúgos talajoltó
BioFil® Lúgos-Normál Por talajoltó
BioFil® Normál talajoltó
BioFil® Savanyú talajoltó
BioFil® Savanyú-Normál Por talajoltó
BioFil® Szárbontó
BioFil® Szója talajoltó
BioFil® Talajőr "A" komponens
BioFil® Talajőr "B" komponens
Biofluid tápoldat növénykondicionáló készítmény kereskedelmi megnevezései: – BIOREMIQ – GARRI-BIO tápoldat – Bio Plant Conditionar
Biomate gilisztahumusz
Biomit®
BioNitroPhos T algaatrágya
Biopajzs
Bioplasma
Biorex-1 talajoltó anyag
Biorex-2 talajoltó anyag
Biorex szilárd talajoltó anyag
Bio-Vegetal baktériumtrágya
Biovin biotrágya
Bio Vegasca zöldségföld búzafű termesztés számára
Bio Voligop® Bór
Bio Voligop® Cink
Bio Voligop® Kobalt
Bio Voligop® Mangán
Bio Voligop® Molibdén
Bio Voligop® Réz
Bio Voligop® Szuper
Bio Voligop® Vas
Bistep
BlackJak
Bodrogkeresztúri Riolituffa
Bora®
Borogreen L
BorOil
Boroplus
Borosan Forte
Borox
Bór Komplex
Brexil Combi
Bulwark

CaB (alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)
CalciGo Natur granulált CaCO ₃ készítmény
CarbonKick Micro fermentált baromfitrágya
CarbonKick Spark
CarbonKick Vigor
CarboSan
Cephyro
Cink-Mangán Komplex
Citocalcium (alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)
Codabor
Codaquel
Codamix
Coda-Cu-L
Coda-Fe-L
Coda-Mn-L
Coda-Zn-L
Cofuna szerves trágya
CoMo Platinum
CoraZonit® Alfa Talajoltó FW
CoraZonit® Alfa Talajoltó WG
CoraZonit® Omega Tarlóbontó FW
CoraZonit® Omega Tarlóbontó WG
CoraZonit® Delta
Courage
Cuperdem
CuproTonic
CuproTonic EK-műtrágya
Cuprum MZ 38
C-komplex Bio
Csőpp Mix Bio Bór
Csőpp Mix Bio Cink
Csőpp Mix Bio Mangán
Csőpp Mix Bio Réz
Csőpp Mix Bio Vas
DAMISOL BB Cukorrépa
DAMISOL BB Frigomax
DAMISOL BB Gabona
DAMISOL BB Gyümölcs II.
DAMISOL Bór Extra
DAMISOL Cupromax
DAMISOL Mangán
DAMISOL Molibdén
DAMISOL Vas
Danubór Bio+
Danuvital Bio+
DC Hyperfoszfát P26
DC Hyperfoszfát P29
DCM ANTAGON talajjavító
DCM ECO-FOS
DCM ECO-MIX 1
DCM ECO-MIX 2
DCM ECO-MIX 3
DCM ECO-MIX 4
DCM VIVISOL
DCM ECO-XTRA®

Defense
Dell Agro Plus
Desicon
Dix 10N
Dolomit levélerő
Drekkar
Duetto
Eckosil
Ecoplant Naturkáli PK műtrágya
EcoPro Kén szervestrágya
Élesztő-vinasz
Elisum: kelatizált mikroelemeket tartalmazó műtrágyák folyékony keveréke (vas, mangán, cink, EDTA)
EM-1® mikrobiológiai törzsoldat
MicroFerment® használatra kész mikrobiológiai készítmény
EM-BIO aktivált mikrobiológiai készítmény
Energia Bór
Energia Cink
Energia Réz
Equilibrium növénykondicionáló készítmény
Esstence növénykondicionáló készítmény
Explorer S10
Farmerő szerves baromfitrágya
Ferosol
FerrumOil
Fertileader Gold
Fertiplus NPK 4-3-3
Fertisol szerves trágya
Fisioal (alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)
Fitoferr T-3 talajkezelésre
FitoHorm 10 B
FitoHorm 40 Ca (nitrogénmentes)
FitoHorm 54 Mn
FitoHorm 55 Fe
FitoHorm 63 Cu
FitoHorm 65 Zn
FitoHorm Bio Gabona
FitoHorm Kiskert
FitoHorm Szója
FitoHorm Szőlő-Gyümölcs
FitoHorm Turbo Cink
Herbál
Fitokondi
FitoMaxx Cink
FitoMaxx Réz
Flavo Plant növénykondicionáló készítmény
Florasca Bio földkeverék család: A, B, C
Flower Power
Folitrum
Foralg BMO
Forseti
FotoLacto
FotoLacto Tricho
FotoLacto TrichoAlg

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

Free Pk mikrobiológiai készítmény
Fulvic Nature
Genezis Mikromix-A Burgonya oldat
Genezis Mikromix-A Cink oldat
Genezis Mikromix-A Cukorrépa oldat
Genezis Mikromix-A Kalászos oldat
Genezis Mikromix-A Kukorica oldat
Genezis Mikromix-A Mangán oldat
Genezis Mikromix-A Réz oldat
Genezis Mikromix-A Szőlő-gyümölcs oldat
Genezis Mikromix-A Zöldség-dísnövény oldat
Genezis Mikromix-G Szőlő-gyümölcs szilárd
Genezis Pétibór Extra oldat
Genezis Savastrene Fe oldat
Genezis Savastrene Fe szilárd vaskelet
GEOKALK talajjavító
GeoMicro GeoCa-Antisitpp Ca: kalcium-klorid oldat alma levélzetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére
GeoMicro Bór+Mo: bór-etanol-amin, ammónium-molibdenát
GeoMicro Vas+B, Cu: bór-etanol-amin, vas-komplex (EDDHTA), réz-komplex (HGA)
GeoMicro RézCink, amit Rézvitéz kereskedelmi néven is forgalmaznak
GeoAgit CNPK-1
GeoCell-1
GeoMicro RézCink, amit Rézvitéz kereskedelmi néven is forgalmaznak
Gércei Alginit
Glopper
Goëmar BM 86
Green Bzn
Greenfield biomassza alapú talajkondicionáló készítmény
Greenman Agro
Greenman Api
Greenman ApiBioHerbs
Greenman Floralia
Greenman Compost
Green Forge
Green Living Soil Extra Humuszkomposzt
Green Miracle
Green Nano növényápoló szer
Greensoil
Greensoil HUMIN H+P+Ca
Greensoil HUMIN K+Cu
Greensoil HUMIN K+S
Greensoil HUMIN Natural
Greensoil HUMIN P+Ca
Greensoil HUMIN PK+Ca+S
Greensoil Micro H+P+Ca
GreenSoil Humin Natural
Gyökérintató-Agroter
Hamu-Hom
Hansági rostos tőzeg
Head-Land Bór

Herbagreen Classic
Hosszúdombi kertészeti tőzeg
HumicForce növénykondicionáló készítmény
HumicQuattro növénykondicionáló készítmény
HUMIN AQUA® talajkondicionáló készítmény
Huminit-Dudarit
HUMUS FW folyékony lomb- és talajtrágya koncentrátum (<i>magas huminsavtartalmú növény- és talajkondicionáló készítmény</i>)
Hungavit A
Hungavit B
Hungavit D
Hungavit G
Hungavit Universal
HUNTER
HYMAGRO talajkondicionáló készítmény
HYMAGRO-SOL talajkondicionáló folyadék
Imunofol
Ino Bact N-Cell
Ino Organik Cink
Ino Organik Kalcium (<i>csak almafák levélzetének a kalciumhiány megelőzése érdekében történő kezelésére</i>)
Ino Organik Réz
ITALPOLLINA 4-4-4
Kalci-Jó szervesstrágya
Kalkkorn talajjavító
Kálium-szulfát műtrágya
KarbonKick Vigor
Kelagreen Cu
Kelagreen Fe
Kelagreen Mn
Kelamix
Kelpak
Kendal TE
KE-növénykivonat
Kiplant BioCab
Kiplant Ca
Kiplant Essence
Kiplant Mn
Kiplant Triple
Kiplant VS-04
Kiplant Zn
Kiplant Zn-Mn
Királytói kertészeti tőzeg
KKS Bio Potgrond, rec. 025
KOMPOST GOLD Plus+ talajkondicionáló
Kondisol
Kuprosol
Laminaveg
Latagro natúr tőzeg
Latagro semleges tőzeg
Lebosol®Bór
Lebosol® Calcium (<i>alma levélzetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére</i>)

Lebosol® Cink ⁷⁰⁰
Lebosol® Mangán ⁵⁰⁰
Lebosol® Mangánkelet
Lebosol® Molibden
Lebosol® Réz ³⁵⁰
Lebosol® Rézkelet
Lebosol® Total Care (bór, mangán, cink)
Lebosol® TriMax (réz, mangán, cink)
Lignomix
LiquiFix folyékony szója oltóanyag
Lomberő Bór Power
Lomberő Cink Power
Lomberő Réz Power
Lumik
Magnesiogreen Attivato
Mangán Forte
Marha-Jó szarvasmarha trágya
Marha-Jó szarvasmarhatrágya Bázis
Mátrix Drops
Maxiblend
MC Cream
MC-Zink Turbo
Meganit A+B talajbaktériumos oltóanyag
Mélyalmos baromfitrágya granulátum
Meta Pro
Microbion
Microbion UNC
MicroFull lombtrágya
Microhas Zn 25
Mikrokomplex Cu-Mn-Zn
Mikrokondi M
Mikrokondi G
Mikrokondi S+Zn
MikroMax
Mikro-Vital
Mikro-Vital C+
Mikro-Vital P+
Mikro-Vital Plusz
Mix Komplex
Moliplant
Molysol
MultiFlow növénykondicionáló készítmény
Multoleo
Mycoshell Dripper
MYR BÓR
MYR CINK
MYR CINK-MANGÁN
MYR KALCIUM
MYR KÁLIUM
MYR KLOORÓZIS
MYR MAGNÉZIUM
MYR MANGÁN
MYR MICRO
MYR NITROGEN
MYR RÉZ
MYR VAS

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

MV SUPARY mikrobiológiai készítmény	Oximon	Síforga szerves trágya
Naturamin WSP	Öko-Ni	SMITH Bór Active
Natur Biokál 01	Öko-Ni WP	SMITH Mikro Booster
Natur Biokál 01M	Pannonia Grow	SMITH Zn-GO 800
Natur Biokál 02	Panoramix	SoilBasic mikrobiológiai készítmény
Natural Force	Phenix	SoilTonic E talajkondicionáló
Natur FORTE	Phylazonit Organic TK NG	SoilTonic G talajkondicionáló
Natur MICRO	Phylazonit Rizo NG	SOLVITIS Bór Extra
Natur NOVA	Phylazonit Talajoltó NG	SteriClean Plant
Natur PLASMA	Phylazonit Talajregeneráló NG	SteriClean Soil
Natur PLASMA T	Phylazonit Tarlóbontó NG	SOLVITIS BórMo
Natur RHISO	Phyloplant Biomed mikrobiológiai készítmény	SOLVITIS Ca <i>(alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)</i>
Natur Mono adalékok: – Mono Bór – Mono Cink – Mono Mangán – Mono Réz	Physiomax 975	SOLVITIS Cu
Naturamin WSP	Physiomax ásványi trágya	SOLVITIS Fe
Nature	Physio-Mescal G18 foszfortartalmú talajkondicionáló	SOLVITIS Mg
N-Balancer	Physio Natur PKS 47	SOLVITIS Mikrokomplex
NBX-Cereal	planctACTIVE	SOLVITIS Mn
Neosol talajtermékenység aktivátor	Plantella Organic	SOLVITIS Polifém
Newcal <i>(alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)</i>	Plan Tonic növénykondicionáló készítmény	SOLVITIS Zn
Nourivit Plus	Plant Feed Prémium Bio Búza	Targosol-Seed (Mag) Mix – mikroelem keverék műtrágya oldat
NOV@ növénykondicionáló készítmény	Plant Feed Prémium Bór 140	Targo-Cinkkelát
NovaFerm Multi (további kereskedelmi név TerraVita)	Plant Feed Prémium Cink 350 Zn	Targo-Mangánkelát
NovaFerm Dual (további kereskedelmi név BroccaVita)	Plant Feed Prémium Mangán 350 Mn	Targo-Rézkelát
NovaFerm Orion (további kereskedelmi név BioVita SalvoVita)	Plant Feed Prémium Réz 480 Cu	TCaP 28 – természetes kalcium-foszfát
NovaFerm Sirius (további kereskedelmi név BioVita MantoVita)	Plant Feed Prémium Szója	Terra-Sorb® complex
NovaFerm Viva (további kereskedelmi név BioVita RadiVita)	Plant Feed Prémium Vas 480 Fe	Terra-Sorb® foliar
NOVOSIL növénykondicionáló készítmény	Plantwool gyapjú pellet	Terrum®
Nutriplant C <i>(alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)</i>	Polybór 140	Terrum® M
NUTRIGREEN AD	Polybór Plusz	Tiosol lombrágya
Oligogreen	Polysulphate bio	Tornanádaskai mészke EK műtrágya
Orchideaföld (Florasca)	Prev-B2	Transformer
Organic Green Gold Viridis Aurum élő alga tápoldat	Primeo Orga 5-3-8 SK	TRIBÚ (NPK: 3-3-3) szarvasmarhatrágya
Organic Power Bór	Progressz Réz SC	Tricho
Organic Power Nitrogén	Progressz Réz WP	Tricho B
Organic Power Vine	ProHumin	Tricho Immun mikrobiológiai készítmény
Organic Vitazyme talaj- és növénykondicionáló	Prosilicon	TrichoMAX mikrobiológiai készítmény
Organit Bór	PROTECTOR: BioFoszfát csontszén granulátum és mikrobiológiai készítmény	Trifender
Organit Cink	Proxigen	Trifender® Pro
Organit Kalcium <i>(alma levézetének a kalciumhiány megállapítását követő kezelésére)</i>	QUIK-LINK	Trifender WP
Organit Magnézium	Quilatum: cinktartalmú műtrágyaoldat (cink)	Tuttoferti Bór
Organit Réz	RED BLOC SK	Tuttoferti-szuper Bór
Organit Réz+Kén	Renaissance	Tuttoferti Cink
Organit Vas	Resid HC	Tuttoferti Cink ⁷⁰⁰
Orgevit szerves trágya	Resid MG	Tuttoferti DuoMax (réz, mangán)
Ortoquel Fe	Rezist	Tuttoferti Kalcium
	Réz Komplex	Tuttoferti Mangán
	Rizogen	Tuttoferti Mangán ⁵⁰⁰
	Rokolan	Tuttoferti Molibdén
	Rudd®	Tuttoferti TriMax (réz, mangán, cink)
	Rudd Mix Star mikroelem keverék műtrágyaoldat (bór, réz, mangán, cink)	Tyúkanyó pelletált baromfitrágya
	SCUDO	Valibiotics Forte
	SEAMAC® OR	Vázsonyi alginít
	Sergomil L-60	Vázsonyi alginít mikroörlemény
		VegaAlga
		Viano Mixprof Bio

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

Vinasse-Gold
Vinasz
VitaFer® Algi
VitaFer® Bór
VitaFer® Ca-Amical (<i>alma levélzetének a kalcium-hiány megállapítását követő kezelése</i>)
VitaFer® Extra Mn
VitaFer® Extra Zn
Vit-Org-VG
Vulcan Agro Mikroelemek termékcsalád: – Vulcan Agro Cink 21,5% oldat – Vulcan Cink+Bór oldat – Vulcan Start6 folyékony koncentrátum – Vulcan Start6+Mn folyékony koncentrátum – Vulcan Start6 BIO Folyékony koncentrátum
Vulcan mikroelem koncentrátumok: – Bór folyékony koncentrátum – Cink folyékony koncentrátum – Mangán folyékony koncentrátum – Molibdén folyékony koncentrátum – Réz folyékony koncentrátum – Vas folyékony koncentrátum
Vulcan Profi termékcsalád: – Vulcan Profi MgS – Vulcan Profi S80 folyékony kén – Vulcan Profi Smax
Vulcan Balance talajjavító anyagok: – Vulcan Balance 75/25 – Vulcan Balance 100 – Vulcan Balance G – Vulcan Balance GS
Water&Soil Water Retainer talajkondicionáló készítmény (<i>talajkondicionáló vízŐr néven is forgalomban van</i>)
Whip
Wuxal Aminocal
Xituman: mikroelemeket tartalmazó műtrágyák folyékony keveréke (bór, molibdén, cink)
Ympact – E.2.4: mikroelem-keverék, csávázószer
Zinkosol Forte

Növényvédelmi és raktározási céllal felhasználható készítmények

Agrokén
Amylo X gombaölő permetezőszer
Badge SC
Biocont színcsapdás rovarfogó lap
Bioline atka (Phytoline, Swirskiline)
Bioline fűrkészdarázs (Aphiline, Eretline, Erviline)
Bioline poloska (Macroline, Oriline)
Bioline poszméh (Beeline)
Biosol Káliszappan
Bordóilé + Kén Neo SC
Bordóilé Neo SC
BordoMet DG
Bordómix DG
Botanigard WP
Botector

Carpovirusine
Catane lemosó permetezőszer
Cera Trap
Champ DP gombaölő permetezőszer
Champion 2 FL
Champion® WG
Colpenn
Contans WG
Copper Field Basic
Copper Field Premium
Copernico Hi Bio
Cosavet DF
Cuprogard DG
Cupromet-OH
Cuproxat FW
Cuprozin 35 WP
Cuprozin Progress
Delfin WG rovarölő permetezőszer
Deltastop feromon csapda
Dianem
Dipel DF
Eradicoat Max rovarölőszer
Flosul
Foray 76B
Funguran-OH 50 WP
Funguran Progress
Heliosol
Hydrostar
Isomate CRL
Isomate CTT
Isomate OFM Rosso
Isonet A
Isonet L Plus
Isonet T
KOCIDE 2000 gombaölő szer
KUMAR gombaölőszer
Kumulus S
Laser
Laser Duplo
Lepinox Plus
Madex
Madex Pro
Melius
Meteor
Microkén
Microthiol Special
Montaflo
Mycostop
Naturalis-L
Necator Plus
NeemAzal-T/S
Nemastar
Nematop
Neoram 37,5 WG
Nevikén®
Nevikén® Extra

Nordox 75 WG
Olajos rézkén
Oroganic
Polyversum
Pomuran Elite gombaölő permetezőszer
Pomuran réz
Prev-Gold
Prev-Gold Garden
Pyregreen rovarölő koncentrátum
Rézkén 650 SC
RézMax gombaölő szer
Rézoziklorid 50 WP
SolfoMet
SteriClean Mag
Sulgran DF gombaölő permetezőszer
Superspray/PermetFix permetezőszer segédanyag (<i>a PermetFix permetezőszer segédanyag azonos a 04.2/2162-1/2012 NÉBIH számon engedélyezett Superspray permetezőszer segédanyaggal</i>)
Taegro gombaölő szer
Thiovit Jet
Tigra
Trichoplus
Vegarep EC növényápolószer
Vegesol eReS
Vegesol R
Vektafid® A
Vektafid® A/E
Vektafid® S
Vintec
Vitisan
Vitisan SP
Wetcit
Xilon
Xilon WP

Növényvédelmi céllal felhasználható egyszerű anyagok (Ökogazdálkodásban elfogadott egyszerű anyagok.)

Csalán (<i>Urtica dioica</i> , <i>Urtica urens</i> kivonat)
Diammónium-foszfát (csak csapdátkban)
Fűzfakéreg (<i>Salix spp. Cortex</i>)
Gyümölcscukor (fruktóz)
Hagymakivonat (<i>Allium cepa</i>)
Hagymaolaj
Háztartási ecet
Hidrogén-peroxid
Kitozán-hidroklorid (<i>melyet Aspergillus-ból, illetve ökológiai akvakultúrából, vagy fenntartható halászatból nyertek</i>)
Konyhasó (nátrium-klorid)
L-cisztein
Lecitinek
Mésztej (kalcium-hidroxid)
Mezei zsurló (<i>Equisetum arvense</i>)
Mustármag por
Napraforgóolaj

A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. hivatalos közleményei

Répacukor (szacharóz)
Sör
Szódabikarbóna (nátrium-hidrogén-karbonát)
Tehéntej
Tejsavó

Növényvédelmi célú eszköz

Biocont szincspadás rovarfogó lap

Növényvédelmi hatású termék

Forester vadriasztó permetezőszer

Állattartó létesítmények, eszközök, berendezések tisztítására és fertőtlenítésére használható termékek

DeLaval Biocell
DeLaval Biofoam Plus
DeLaval Camera Cleaner
DeLaval Cidmax
DeLaval Desinficin
DeLaval Extra
DeLaval Fortex
DeLaval Fresh25
DeLaval Hamra Red
DeLaval Hamra Soap
DeLaval IodoFence
DeLaval LactiFence+
DeLaval Peradis
DeLaval Prima Plus
DeLaval Robotos tőgytisztító
DeLaval Tri-Fender
DeLaval Udder Cleaner UC101
DeLaval Udder Wash
DeLaval UltraClean
Mistral alomkondicionáló
Oltott méz
SteriClean Farm fertőtlenítőszer

Állattartásban felhasználható takarmányok, takarmány adalékanyagok és technológiai segédanyagok

BIO Mag 200 broiler premix 2%
Greenman ProBio
Greenman PreBioHerbs (Greenman ProBioKrauter)
Greenman Silage
HUMAX-GÉL kiegészítő takarmány
HUMAX kiegészítő takarmány
MAGNIVA CLASSIC szilázs oltóanyag
MAGNIVA CLASSIC+ szilázs oltóanyag
MAGNIVA PLATINUM 1 szilázs oltóanyag
MAGNIVA PLATINUM 2 szilázs oltóanyag
MAGNIVA PLATINUM 3 szilázs oltóanyag
MAGNIVA SILVER+ szilázs oltóanyag
SIL-ALL LV szilázs oltóanyag
SIL-ALL MAIZE + szilázs oltóanyag
Z'fix

Állatgyógyászatban felhasználható készítmények

Greenman Animal
Greenman Equitan
Sahara Dry alomkezelő por

Méhészetben használható készítmények

Greenman Api
Greenman ApiFarma
Greenman ApiBioFarma

Borászati termékek előállításához alkalmazható készítmények

BIO YEAST CELL WALLS élesztő tápanyag
BIODIVA aktív szárított élesztő
DANSTIL A aktív szárított élesztő
DRIFINE (DRI 141) borkezelő anyag
EC-1118 ORGANIC aktív szárított élesztő
FERMAID O élesztő tápanyag
FLAVIA aktív szárított élesztő
GLUTASTAR élesztő tápanyag
GO FERM élesztő tápanyag
GOFERM PROTECT élesztő tápanyag
GOFERM PROTECT EVOLUTION élesztő tápanyag
GUARDIA aktív szárított élesztő
INITIA aktív szárított élesztő
IONYS aktív szárított élesztő
LAKTIA aktív szárított élesztő
LALLEMAND SAUVY aktív szárított élesztő
LALLEMAND V22 almasavbontó baktérium
LALLZYME C pektinbontó enzim
LALLZYME C-MAX pektinbontó enzim
LALLZYME EX-V pektinbontó enzim
LALLZYME HC pektinbontó enzim
LALLZYME HP pektinbontó enzim
LALLZYME OE pektinbontó enzim
LEVEL2 TD aktív szárított élesztő
MANNOLEES borkezelő anyag
MANNOLEES Blanc borkezelő anyag
ML PRIME almasavbontó baktérium
NO BRETT INSIDE borkezelő anyag
NOBLESSE borkezelő anyag
NUTRIENT VIT GREEN élesztő tápanyag
OMEGA almasavbontó baktérium
OPTI-LEES borkezelő anyag
OPTI'MALO PLUS élesztő tápanyag
OPTI-MUM RED élesztő tápanyag
OPTIMUM WHITE élesztő tápanyag
OPTI-RED élesztő tápanyag
OPTI-WHITE élesztő tápanyag
PURE-LEES LONGEVITY borkezelő anyag
REDULESS borkezelő anyag
RESKUE borkezelő anyag
STIMULA CABERNET élesztő tápanyag
STIMULA CHARDONNAY élesztő tápanyag
STIMULA PINOT NOIR élesztő tápanyag

STIMULA SAUVIGNON BLANC élesztő tápanyag
STIMULA SYRAH élesztő tápanyag
UVAFERM 228 aktív szárított élesztő
UVAFERM 299 aktív szárított élesztő
UVAFERM 43 aktív szárított élesztő
UVAFERM 43 RESTART aktív szárított élesztő
UVAFERM ALB aktív szárított élesztő
UVAFERM ALPHA almasavbontó baktérium
UVAFERM BC aktív szárított élesztő
UVAFERM BDX aktív szárított élesztő
UVAFERM BETA almasavbontó baktérium
UVAFERM CEG aktív szárított élesztő
UVAFERM CGC62 aktív szárított élesztő
UVAFERM CM aktív szárított élesztő
UVAFERM CS2 aktív szárított élesztő
UVAFERM EXENCE aktív szárított élesztő
UVAFERM FC-513 aktív szárított élesztő
UVAFERM HPS aktív szárított élesztő
UVAFERM PM aktív szárított élesztő
UVAFERM PMA aktív szárított élesztő
UVAFERM SC aktív szárított élesztő
UVAFERM SLO aktív szárított élesztő
UVAFERM SVG aktív szárított élesztő
UVAFERM VN aktív szárított élesztő
UVAFERM VRB aktív szárított élesztő
UVAVITAL komplex élesztőtápanyag
VELLUTO aktív szárított élesztő

Söriparban alkalmazható termékek

ABBAYE aktív szárított élesztő
BELLE SAISON aktív szárított élesztő
BRY-97 aktív szárított élesztő
DIAMOND aktív szárított élesztő
LALBREW NEW ENGLAND aktív szárított élesztő
LONDON ESB aktív szárított élesztő
MUNICH aktív szárított élesztő
MUNICH CLASSIC aktív szárított élesztő
NOTTINGHAM aktív szárított élesztő
WINDSOR aktív szárított élesztő

Biocid termékek

Aqua-Py
SteriClean Industry

Alkalmazható eljárások

BioMat

Az összetevők alapján az ökológiai gazdálkodáshoz illeszkedő egyéb anyagok

emaAQUA aktivált mikrobiológia készítmény vizek, vizes élőhelyek kezelésére
Greenman termékek kerti tavak tisztítására: – Greenman Pond – Greenman PondStone
PROTECTOR – BioFoszfát csontszén granulátum és mikrobiológiai készítmény

XXXIII. Biokultúra Tudományos Nap

2023. április 15. (szombat) 9.00

MOM Kulturális Központ

(1124 Budapest, Csörsz u. 18.)

Fókuszban a biogazdálkodást szolgáló tudomány

A rendezvény látogatása ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Regisztrálni 2023. április 12.-éig lehet.

További részletek: www.biokultura.org

Magyar Biokultúra Szövetség
1132 Budapest, Visegrádi u. 53. III/1.
Tel: 1/214-7005, 30/730-2130
biokultura@biokultura.org
facebook.com/BiokulturaSzovetseg

Töltsd meg a kosarad minden földi jóval-**bio**val!

Minden szombaton vár az Ökopiác!

Budapest, XII. kerület, Csörsz u. 18.

Nyitva tartás: 6:30-13:00.

www.okopiac.hu

[f /okopiac](https://facebook.com/okopiac)

[You Tube /@okopiac](https://youtube.com/@okopiac)